

Nationaal Veiligheidsplan 2012-2015

Samen zorgen voor een veilige en leefbare samenleving

LEESWIJZER

Zoals bepaald in artikel 4 van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus (WGP), stellen de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie het nationale veiligheidsplan (NVP) op.

Het NVP 2012-2015 bestaat uit 2 delen.

In het eerste deel coördineren de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie het algemene politiebeleid voor de geïntegreerde politie. Ze waarborgen daarmee een globale en geïntegreerde aanpak van de (objectieve en subjectieve) onveiligheid en verzekeren zo ook de samenhang van het optreden door de geïntegreerde politie.

Het tweede deel van het NVP beschrijft, conform het artikel 92 van de WGP, de bijdrage van de federale politie aan een veilige en leefbare samenleving. Dit betreft de opdrachten en de prioritaire doelstellingen van de federale politie zoals bepaald door de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie.

Samen zorgen voor een veilige en leefbare samenleving

INHOUD

DEEL 1 : ALGEMEEN POLITIEBELEID VOOR DE GEÏNTEGREERDE POLITIE

VOORWOORD	4
1. BIJDRAGE VAN DE POLITIEDIENSTEN AAN EEN VEILIGE EN LEEFBARE SAMENLEVING	8
1.1 KRACHTLIJNEN VAN DE POLITIEZORG EN HET POLITIEBEHEER	8
1.1.1 Een minimale gelijkwaardige dienstverlening garanderen.....	8
1.1.2 Streven naar een excellente politiezorg	8
1.1.3 Een optimale geïntegreerde werking realiseren.....	9
1.2 HET BEHEER VAN DE PUBLIEKE RUIMTE EN DE BESTUURLIJKE INFORMATIE.....	9
1.2.1 Genegotieerd beheer van de publieke ruimte.....	9
1.2.2 Overlast of 'incivilities'.....	10
1.2.3 Bestuurlijke informatie.....	10
1.2.4 Coördinatie bij crisissituaties.....	11
1.3 GEMEENSCHAPSGERICHTE POLITIEZORG : MEER DAN DE WIJKDIENST EN HAAR MEDEWERKER.....	11
1.4 VEILIG VERKEER	12
1.5 CRIMINALITEIT IN HET ALGEMEEN EN PRIORITAIRE CRIMINALITEITSFENOMENEN IN HET BIJZONDER ..	13
1.6 INTERNATIONALE POLITIESAMENWERKING.....	16
2. MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN BIJ DE POLITIEDIENSTEN	17
2.1 EEN MODERN HR-BELEID	17
2.2 INFORMATIEBEHEER EN ICT	18
2.3 OPTIMAAL BEHEER EN AANWENDEN VAN DE BESCHIKBARE MIDDELEN	20
2.4 INNOVATIE EN NIEUWE TECHNOLOGIEËN	21
2.5 DUURZAME ONTWIKKELING.....	21
3. EEN BELEIDSCYCLUS MET EEN BIJZONDERE AANDACHT VOOR DE EVALUATIE	21

DEEL 2 : STRATEGIE VAN DE FEDERALE POLITIE

1. INLEIDING	24
2. OPERATIONELE STRATEGIE	24
2.1 AANPAK VAN DE VEILIGHEIDSPROBLEMEN	24
2.1.1 Beheer van de publieke ruimte.....	24
2.1.2 De verkeersveiligheid.....	25
2.1.3 De criminaliteitsfenomenen.....	26
2.2 KWALITEITSVOLLE STEUNVERLENING EN EEN OPTIMALE GEÏNTEGREERDE WERKING.....	28
2.3 INTERNATIONALE POLITIESAMENWERKING.....	29
3. ORGANISATORISCHE STRATEGIE.....	32
3.1. STRATEGISCH PROGRAMMA 'EEN MODERN HR- BELEID'	34
3.2. STRATEGISCH PROGRAMMA 'INFORMATIE EN ICT' (POLITIE 3.0).....	36
3.3. STRATEGISCH PROGRAMMA 'FINANCIEEL BELEID EN BEHEER'	37
4. BELEIDSCYCLUS: OPVOLGING EN EVALUATIE.....	39

Voorwoord

Met dit nationale veiligheidsplan (NVP) willen we, conform artikel 4 van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus ('de politie'), de coördinatie van het algemene politiebeleid voor de politie verzekeren. Dit plan vormt de referentie voor het politiebeleid met een tijdshorizon van vier jaar. Het richt zich tot alle componenten van de politie. De zonale veiligheidsplannen dienen rekening te houden met het NVP.¹ De zonale veiligheidsraad heeft daarbij een belangrijke rol te vervullen. Het streven naar afstemming betekent echter niet dat alle prioriteiten van het NVP, hetzij deze m.b.t. de criminaliteits- of andere fenomenen, hetzij deze m.b.t. de andere beleidsopties, automatisch moeten worden overgenomen in de zonale veiligheidsplannen. De lokale politie neemt de prioriteiten van het NVP in overweging voor zover de fenomenen en de thema's ook binnen de politiezone als problematisch worden ervaren.

Een planmatige aanpak sluit niet uit dat voldoende aandacht wordt besteed aan de veiligheids- en criminaliteitsproblemen die een (re)actie op korte termijn vereisen. Daarnaast laat de nood aan een toekomstvisie voor de politie zich sterk aanvoelen in een maatschappij die complex is en permanent evolueert. Bij de ontwikkeling van een langetermijnvisie voor de politie staat de maatschappelijke rol van een politiedienst centraal. Die rol kan vanuit drie invalshoeken ingevuld worden. De politie is tegelijkertijd een instrument van de overheid, een publieke dienstverlener en een specifieke beroepsgroep. Een evenwichtige balans tussen deze drie invalshoeken staat centraal in de visie voor de politie. De huidige keuze voor het streven naar een excellente politiezorg blijft de filosofie die het nauwst aansluit bij deze drie principes.

Dit NVP zet de krachtlijnen uit voor de politiezorg en de werking van de politie voor de periode 2012-2015. We verwachten van alle betrokken actoren (overheden en politie), op elk niveau, de passende initiatieven en noodzakelijke acties. Deze initiatieven en acties worden waar nodig en indien mogelijk door de federale overheden ondersteund.

Het initiatief moet uitgaan van de best geplaatste instantie of actor in het veiligheidsnetwerk. Daarbij moet men zoeken naar een passend evenwicht tussen een centrale uniforme aansturing enerzijds en de lokale autonomie en verscheidenheid anderzijds, tussen de preventief-bestuurlijke aanpak en de gerechtelijk-reactieve benadering, tussen operationele slagkracht en de democratische verantwoording en de aansturing die hieruit voortvloeit en, tussen een generalistische benadering en voldoende mogelijkheden voor specialisatie.

De doelstellingen in dit NVP zijn in principe haalbaar, maar in geval van een (toenemende) strikte beperking van de budgettaire initiatiefruinimte kan de realisatie van bepaalde doelstellingen geheel of gedeeltelijk ondermijnd worden.

De bij wet voorziene tussenevaluatie van dit NVP zou een momentum kunnen zijn om desgevallend aanpassingen door te voeren die resulteren uit de navolgende Kadernota integrale veiligheid, de 'visie politie 2020'² en de nieuwe Europese prioriteiten beslist door de JBZ-raad³ op basis van de SOCTA⁴ 2013.

Dit plan heeft één doel : de veiligheid en leefbaarheid verbeteren van onze burgers door zo goed als mogelijk in te spelen op de evolutie van onze samenleving en van de noden van de bevolking.

Parallel heeft de regering de voorbereiding van de kadernota integrale veiligheid opgestart en een planning bepaald die moet resulteren in zijn goedkeuring in juni 2012. Het NVP zal, eventueel, aangepast worden in functie van de kadernota, samen met de nieuwe commissaris-generaal van de federale politie.

¹ WGP, art. 4

² Betreft een langetermijnvisie voor de politie die als gevolg van het evaluatierapport "10 jaar politiehervorming", Federale politieraad, 2009, en in opdracht van de Minister van Binnenlandse Zaken ontwikkeld wordt door een gemengde werkgroep van wetenschappers en vertegenwoordigers van de overheden en van de politiediensten

³ De Raad van ministers van justitie en binnenlandse zaken van de Europese Unie

⁴ Serious and organised crime threat assessment Europol

Het past op te merken dat de kadernota de basis vormt voor een globaal en federaal veiligheidsbeleid van de regering. Zij zal de krachtlijnen van het beleid, de actiegebieden en de prioritaire criminaliteitsfenomenen en de implicaties betreffende het management en het beleid bepalen. De gefedereerde entiteiten en de gemeenten zullen ruimschoots geraadpleegd worden bij de opmaak van de kadernota die zich tot alle niveaus zal richten, voor de domeinen die hen aanbelangen. Om de gemeenten toe te laten met de opmaak van de nieuwe strategische veiligheids- en preventieplannen aan te vangen conform de kadernota en onder de beste voorwaarden, evenals vanuit het perspectief van een nieuw regelgevend kader, zal worden voorgesteld om de huidige plannen te verlengen tot het eerste trimester van 2013.

Annemie Turtelboom
Minister van Justitie

Joëlle Milquet
Minister van Binnenlandse Zaken

Nationaal veiligheidsplan 2012-2015

DEEL 1

Algemeen politiebeleid
voor de
geïntegreerde politie

Inleiding

De terugblik op de uitvoering van het NVP 2008-2011 en het streven naar een 'excellente politiezorg'⁵, (EPZ) toont aan dat er de voorbije jaren tal van initiatieven zijn genomen. Er zijn ook resultaten geboekt, maar er blijft nog een hele weg te gaan. Dat blijkt onder meer uit de vaststellingen en aanbevelingen in het evaluatierapport '10 jaar politiehervorming'⁶ dat door de Federale politieraad is opgesteld.

Op het gebied van de gemeenschapsgerichte politiezorg (GGPZ)⁷ is het noodzakelijk om het belang van de minimale gelijkwaardige dienstverlening⁸ te benadrukken, alsook de houding, het gedrag en het handelen van elke medewerker die in overeenstemming moeten zijn met de vooropgestelde filosofie.

Ook de geïntegreerde werking tussen de politiediensten onderling - zowel horizontaal als verticaal - en de steun vereisen een permanente aandacht. De federale politie en de lokale politie zorgen samen voor een veilige en leefbare samenleving en zijn een onmisbare partner in de veiligheidsketen. Dit NVP omvat tal van hefboomen voor een nog betere integrale aanpak en geïntegreerde werking van de beide politieniveaus. De ingeslagen weg naar een excellente politiezorg wordt daarom onverminderd voortgezet.

Op het vlak van de informatiegestuurde politiezorg (IGPZ)⁹, zijn er nog talrijke uitdagingen en verbeterpunten. In het domein van de informatiehuishouding is de vereiste inhaalbeweging met betrekking tot de bestuurlijke informatie één van de prioriteiten.

Vanuit dit opzicht is het belangrijk rekening te houden met de totaal gewijzigde maatschappelijke context: de politie wordt geconfronteerd met een overvloed aan informatie (bv. sociale media). De politie zal willens nillens haar werking daarop moeten afstemmen.

Uiteindelijk is in het raam van de optimale bedrijfsvoering (OBV)¹⁰ de realisatie van een totaal vernieuwde aanpak van het HRM en de ICT een absolute must. Tevens dienen de diverse politiebeleidscycli beter op elkaar afgestemd te worden.

Het eerste deel van dit plan besteedt aandacht aan de prioritaire beleidsopties. Die werden bepaald op basis van onder andere het evaluatierapport '10 jaar na de politiehervorming' van de Federale politieraad, het nationaal politioneel veiligheidsbeeld (NPVB) 2011, de EU-prioriteiten en de rapporten van Parlementaire onderzoekscommissies, het Vast Comité P en de Algemene inspectie van de federale en de lokale politie en op basis van het regeerakkoord. Ook studiedagen en onderzoeken vanuit de academische wereld hebben onrechtstreeks elementen aangereikt.

De beleidsopties in dit eerste deel zijn gegroepeerd rond de drie soorten (bedrijfs)processen.

Het eerste onderdeel beschrijft de bijdrage van de politiediensten aan een veilige en leefbare samenleving en een groter professionalisme in het politieambt. De krachtlijnen van de politiezorg en het politiebeheer worden opgelijst. Het gaat hier in essentie om de primaire processen van de politie. Deze processen dragen bij tot het beantwoorden van de gerechtvaardigde verwachtingen van alle belanghebbenden. Prioritaire beleidsthema's zijn: het beheer van de publieke ruimte en de bestuurlijke informatie, de wijkwerking, de bijdrage aan verkeersveiligheid, de aanpak van de criminaliteitsfenomenen en de internationale politiesamenwerking.

Het tweede deel over maatschappelijk verantwoord ondernemen bij de politiediensten focust op de ondersteunende processen. Die zijn gericht op het scheppen van voorwaarden om de primaire processen mogelijk te maken. Prioritaire beleidsthema's zijn: een modern HR-beleid, het informatiebeheer en de ICT, het optimaal beheer en het aanwenden van de beschikbare middelen, innovatie en nieuwe technologieën en tenslotte duurzame ontwikkeling.

In het laatste deel wordt aandacht besteed aan verbeteringsinitiatieven in de beleidscyclus (sturingsproces).

⁵ W. Bruggeman, J.M. Van Branteghem, D. Van Nuffel (eds.), Naar een excellente politiezorg, Brussel, Politeia, 2007

⁶ Federale politieraad, Evaluatierapport '10 jaar politiehervorming', juni 2009

⁷ | W. Bruggeman, J.M. Van Branteghem, D. Van Nuffel (eds.), Naar een excellente politiezorg, Brussel, Politeia, 2007

⁸ WGP, artikel 3, laatste §

⁹ W. Bruggeman, J.M. Van Branteghem, D. Van Nuffel (eds.), Naar een excellente politiezorg, Brussel, Politeia, 2007

¹⁰ Ibidem

1. Bijdrage van de politiediensten aan een veilige en leefbare samenleving

Conform artikel 3 van de WGP verzekert de lokale politie op het lokale niveau de basispolitiezorg en de federale politie de gespecialiseerde politiezorg en de ondersteunende opdrachten. Er zijn geen veiligheidsproblemen die exclusief tot het actiedomein van de lokale of federale politie behoren. Dit belet echter niet dat bepaalde vormen eerder door de federale politie en andere eerder door de lokale politie worden aangepakt. Zo richt de federale politie zich vooral op de criminaliteitsfenomenen met een georganiseerd of een supralokaal karakter.

De basispolitiezorg krijgt gestalte door het uitvoeren van de basisfunctionaliteiten. De gespecialiseerde politiezorg biedt een antwoord op de specifieke veiligheidsproblemen zoals georganiseerde criminaliteit, terrorisme, cybercriminaliteit, illegale immigratie, ...

Veiligheids- en leefbaarheidsproblemen moeten in de eerste plaats worden voorkomen. De betrokken instanties en diensten moeten daartoe de nodige preventieve maatregelen en initiatieven nemen. Als preventieve maatregelen niet voldoende blijken, dient de aangerichte schade tot een minimum beperkt, de vervolging georganiseerd en door de politie conform de wettelijke opdrachten deelgenomen te worden aan de strafuitvoering. De eventuele bijkomende taken in het raam van de strafuitvoering, zeker gelet op de prominente rol van andere partners in dit domein, vereisen vooraf een reflectie over de taken- en de middelen van de politie.

Naast een kwaliteitsvolle dagelijkse werking zijn er veiligheids- en leefbaarheidsproblemen die een bijzondere aandacht vergen. In dit NVP worden ze als prioritair vooropgesteld. Het vastleggen van deze prioriteiten doet geen afbreuk aan de uitvoering van alle andere wettelijke opdrachten en taken van de federale en de lokale politie.

1.1 Krachtlijnen van de politiezorg en het politiebeheer

1.1.1 Een minimale gelijkwaardige dienstverlening garanderen

De politiediensten moeten altijd en overal een kwaliteitsvolle en voor iedereen een minimale gelijkwaardige dienstverlening (kunnen) blijven waarborgen. Deze (basis)politiezorg wordt geconcretiseerd door het uitvoeren van de basisfunctionaliteiten. De lokale korpsen vervullen hierin een essentiële rol.

Nochtans dient de filosofie van de basispolitiezorg ook op de verbindingswegen waargemaakt te worden: in de stations, op de luchthavens, op de autosnelwegen en in de zeehavens. Van de federale eerstelijns politiediensten die actief zijn op deze terreinen wordt verwacht dat zij zich, in samenspraak met de lokale politiediensten en andere partners, organiseren om aan die functionaliteiten versterkt tegemoet te komen.

1.1.2 Streven naar een excellente politiezorg

De politiediensten zullen de visie op een excellente politiezorg verder nastreven, uitwerken, operationaliseren en borgen. Met deze visie worden de gemeenschapsgerichte politiezorg, de informatiegestuurde politiezorg en optimale bedrijfsvoering geïntegreerd in één geheel. Er blijven inspanningen nodig om deze integratie door te zetten.

De gemeenschapsgerichte politiezorg vormt de filosofie van de gehele geïntegreerde politie. Zowel de eerstelijnsdiensten, de gespecialiseerde diensten als de diensten voor operationele en niet-operationele steun zijn betrokken, evenals alle medewerkers, operationeel of burger, ongeacht hun verantwoordelijkheidsniveau. De traditionele reactieve aanpak moet worden aangevuld met een proactiviteit om de problemen te voorkomen en niet alleen maar op te lossen.

1.1.3 Een optimale geïntegreerde werking realiseren

Veiligheid en leefbaarheid bevorderen en de problemen aanpakken, noodzaakt een doorgedreven samenwerking binnen en tussen de politiediensten enerzijds en met alle betrokken partners anderzijds.

De samenwerking tussen de politiediensten onderling, zowel horizontaal als vertikaal, kan nog beter. Daar waar nodig moeten overleg en samenwerking geïnstitutionaliseerd worden. Immers, de geïntegreerde werking bleek totnogtoe de sleutel van het succes van de politiehervorming en dient dus geborgen en zo mogelijk versterkt te worden.

Op heel wat plaatsen verloopt deze samenwerking prima. Daar waar de samenwerking minder optimaal is, dient de bestuurlijke directeur-coördinator (DirCo) de onderlinge relaties en contacten tussen de lokale politie en alle gedeconcentreerde entiteiten van de federale politie te stimuleren en te ondersteunen.

Door middel van gespecialiseerde steun dienen de federale gedeconcentreerde entiteiten hun steentje bij te dragen aan de lokale veiligheid en leefbaarheid, net zoals de lokale politiediensten bijdragen aan de nationale prioriteiten. Netwerking en samenwerking zouden moeten leiden tot een vanzelfsprekende synergie bij de aanpak van concrete veiligheidsproblemen op lokaal en bovenlokaal niveau of in het raam van preventieve acties.

Vooraf de werking van politiediensten zoals de arrondissementale informatiekruispunten en de communicatie- en informatiecentra, die een essentiële schakel vormen tussen de twee politieniveaus, krijgt een bijzondere aandacht en moet globaal genomen verbeterd worden.

We stellen vast dat gezamenlijke initiatieven met andere actoren vruchten afwerpen. Daarom wordt verder gezocht naar mogelijkheden en opportuniteiten voor een doorgedreven samenwerking en partnerschap. Zo is het essentieel dat het opsporingsbeleid en het vervolgingsbeleid goed op elkaar aansluiten. Er moet immers gestreefd worden naar een efficiënte aanwending van de politiecapaciteit in het raam van onderzoeken.

De reeds genoemde ervaringen en praktijken in termen van management van het onderzoek moeten worden voortgezet en versterkt.

r zal een permanente monitoring van de werklast en de financiële weerslag van de aanvragen van de gerechtelijke overheden aan de lokale politiezones worden ingesteld, zodat het werk van de lokale politie transparanter en beter kan georganiseerd worden. In dit verband zullen de circulaires betreffende deze problematiek ook geëvalueerd worden.

1.2 Het beheer van de publieke ruimte en de bestuurlijke informatie

1.2.1 Genegotieerd beheer van de publieke ruimte

Het genegotieerde beheer van de publieke ruimte is, binnen het domein van de bestuurlijke politie, het referentiekader bij uitstek voor de politie. De CP 4¹¹ valideert deze algemene filosofie voor het beheer van gebeurtenissen in het domein van de openbare orde en de bescherming van goederen, personen en instellingen. Zo moet de keuze voor politiemaatregelen, methoden, technieken en tactieken, kledij, uitrusting en middelen coherent zijn met de gekozen strategie voor het beheer en de bescherming en met de discrete politieopstelling die daaruit voortvloeit.

Voorts vereist de aanpak van voetbalgerelateerde incidenten de nodige aandacht van de politiediensten. In de marge van voetbalgerelateerde gebeurtenissen blijven er verschillende incidenten te betreuren, en enkele groepen rslschoppers passen hun strategieën en tactieken aan, met als gevolg een verplaatsing van sommige geweldsincidenten. Bovendien stijgt de politie-inzet bij voetbalwedstrijden opnieuw en slorpt deze een groot deel op van de gehypothekeerde

11 Rondzendbrief CP4 van 11 mei 2011 over het genegotieerd beheer van de publieke ruimte voor de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus

capaciteit. Een consequente aanpak van de incidenten, onder meer op basis van de wet van 21 december 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden, is een blijvende noodzaak. In overeenstemming met een concept van dynamische risico-analyse kan de politie-inzet op termijn afgebouwd worden.

De handhaving van de openbare orde is een cruciale taak voor de geïntegreerde politie die over voldoende capaciteit moet beschikken om de gebeurtenissen het hoofd te kunnen bieden. Het is gepast dat maatregelen worden genomen om permanent te kunnen beschikken over effectieven en een voldoende en zeer vlug inzetbare federale reserve om te reageren op uitzonderlijke of crisissituaties.

1.2.2 Overlast of 'incivilities'

Het fenomeen overlast, een veel voorkomend maar zeer gedifferentieerd fenomeen, kent op het lokale niveau de nodige aandacht. Voor dit fenomeen is er echter geen eenduidige en allesomvattende omschrijving. De FOD Binnenlandse Zaken (AD Veiligheid & Preventie) heeft in samenwerking met relevante veiligheidspartners, een bestaande werkdefinitie op punt gesteld voor de afbakening van de verschijningsvormen van (openbare) overlast, alsook een typologie op maat van de Belgische situatie. Deze typologie kan de lokale overheden, met name de burgemeester die verantwoordelijk is voor de regie van het lokale veiligheidsbeleid, inspireren bij hun afbakening van de overlast en de aanpak ervan.

De aanpak van overlast dient te worden opgedreven en moet gebeuren vanuit een integrale benadering, in samenspraak met alle relevante veiligheidspartners, om een evenwicht te verwerven tussen een preventieve en een reactieve aanpak. In voornoemd perspectief blijft dit niet beperkt tot het domein van de lokale politie. Ook de gedeconcentreerde – en operationele steundiensten van de federale politie voeren dergelijke opdrachten uit op hun specifieke terrein of in de nabijheid ervan.

Een overlasttypologie¹² is een belangrijke aanzet voor het ontwikkelen van een uniforme beeldvorming. Deze typologie is geen statisch gegeven, maar onderhevig aan de dynamiek in andere beleidsdomeinen. Ze zal bovendien een structuur kunnen bieden voor toekomstige registraties van overlast, zodat op termijn de integratie van verschillende informatiebronnen kan worden verwezenlijkt. Op die manier kunnen adequate acties worden ondernomen.

De probleemwijken van grootsteden die af te rekenen hebben met heel uiteenlopende vormen van overlast vergen een aanpak op maat.

Een integrale en geïntegreerde aanpak gestoeld op dialoog en eventueel vertaald in samenwerkingsakkoorden strekt tot aanbeveling. Het beleidsinitiatief om het ambitieniveau voor zijn stad of gemeente vast te stellen, ligt hiervoor bij de burgemeester, als regisseur van het lokale veiligheidsbeleid en dit ondermeer via de administratieve sancties die zullen worden herzien om o.a. een verhoging van hun bedrag toe te laten en om ze toe te passen op minderjarigen vanaf 14 jaar, conform het regeerakkoord van 1 december 2011.

1.2.3 Bestuurlijke informatie

De vergaring, exploitatie en terbeschikkingstelling van de informatie zijn één van de politietaken en dragen bij tot de goede sturing en uitvoering van haar opdrachten. In het bijzonder op het gebied van bestuurlijke politie komt het erop aan die activiteiten te ontwikkelen en te ondersteunen die momenteel weinig gestructureerd blijken te zijn.

De vergaring van informatie van bestuurlijke politie moet via een adequate registratie, verwerking en verspreiding zorgen voor een doeltreffend genegotieerd beheer van de publieke ruimte, maar ook voor de opsporing en opvolging van zorgwekkende fenomenen zoals ondermeer extremisme en gewelddadige radicalisering die kunnen leiden tot terrorisme.

¹² Deze typologie is terug te vinden in de volledige versie van het NPVB 2011 op Cd-rom

Het preventieve opvolgen en het detecteren van het radicaliseringsproces¹³ als mogelijke voedingsbodem voor criminele feiten en terrorisme is essentieel. In dit raam mogen evenmin preventieve initiatieven uit het oog verloren worden.

In dit raam is het belangrijk om een sterke informatiepositie uit te bouwen en preventieve initiatieven te stimuleren en te nemen, afgestemd met de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en met OCAD.

In het kader van haar opdracht van administratieve politie moet een projectmatige aanpak op het niveau van het arrondissement worden voorgesteld om het extremisme en het gewelddadige radicalisme, zoals bepaald in het plan 'R', goed te meten en te kunnen vatten. Het objectief moet de identificatie van de potentiële daders of dadergroepen zijn en de bewijzen van strafbare inbreuken te verzamelen met het oog op hun vervolging en veroordeling.

Op het gebied van het genegotieerde beheer van de publieke ruimte kan, dankzij de kennis die vooraf wordt verworven met behulp van gegevens over de aard van de manifestatie, het aantal deelnemers, hun doelstellingen, beweegredenen, enz, een goede inschatting worden gemaakt van de te voorziene politiemansschappen, hun positie en de gepaste uitrusting die voor het bewuste evenement is vereist. Omgekeerd leidt een foute inschatting van die informatie vaak tot excessieve mobiliserings van de politie of tot buitengewone reacties van de manifestanten ten overstaan van de politiediensten.

Er zijn dus zeer concrete inspanningen nodig op alle niveaus van de politie om alle stadia van de inlichtingencyclus inzake bestuurlijke politie beter te organiseren en te professionaliseren. Dat kan gebeuren via de uitbouw van een netwerk van contactpersonen, de gerichte verzending van essentiële elementen van informatie (EEI), de systematische opstelling van administratieve informatierapporten (RAR), de uitwerking van onderzoekprogramma's, de strategische analyse en het universitaire of openbare onderzoek dat de politiediensten en de overheden kan voorlichten over de evolutie van het gedrag van de burgers in de publieke ruimte.

1.2.4 Coördinatie bij crisissituaties

Naar aanleiding van enkele incidenten is gebleken dat de politie niet altijd en overal voldoende georganiseerd is om op een effectieve en efficiënte wijze de coördinatie van crisissituaties te organiseren, in het bijzonder wanneer verdachten zich over bepaalde territoriale grenzen heen verplaatsen (respectievelijk zone-, arrondissements- of provincieoverschrijdend).

Als gevolg hiervan beveelt het Vast Comité P¹⁴ aan, op het vlak van de leiding van de operaties, dat de federale politie in samenwerking met de Vaste Commissie van de lokale politie, de nodige initiatieven neemt om, al of niet binnen het lopende project 'CIC, doeltreffendheid van de operaties', ten spoedigste een werkbaar kader te ontwikkelen om hierover duidelijkheid te verschaffen. Ook de leiding bij het afkondigen van het nationale politiealarm verdient hierbij de nodige aandacht.

Daarnaast zal de politie, onder de regie van de bestuurlijke overheden, actief meewerken aan de afstemming en de synergie op het vlak van de nood- en interventieplanning (vb. de voorbereiding, de opleiding, ...).

1.3 Gemeenschapsgerichte politiezorg : meer dan de wijkdienst en haar medewerker

Tien jaar na de hervorming is het paradoxaal om vast te stellen dat het principe van de gemeenschapsgerichte politiezorg al te vaak beperkt blijft tot de wijkinspecteur of de wijkwerking. Zo symbolisch de te versterken wijkwerking voor de politiehervorming is, zo essentieel is het dat die gemeenschapsgerichtheid wordt toegepast in de andere functionaliteiten.

¹³ Wet houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst van 30-11-1998 (B.S. 18-12-1998), art 3, 15°: 'radicaliseringsproces' is een proces waarbij een individu of een groep van individuen op dusdanige wijze wordt beïnvloed dat dit individu of deze groep van individuen mentaal gevormd wordt of bereid is tot het plegen van terroristische handelingen

¹⁴ Tussentijds verslag Vast Comité P dd 01-06-2011, Toezichtsonderzoek naar de coördinatie, efficiëntie en effectiviteit van het politieoptreden bij acute crisissituaties en zich verplaatsende verdachten

Vandaar is het van cruciaal belang dat men de gemeenschapsgerichte politiezorg terugvindt vanaf de gehele basisopleiding, maar vervolgens ook in elk van de basisfunctionaliteiten. Zo zal dit concept de leidraad blijven voor de activiteit van alle politiediensten.

Alle politiekorpsen en componenten van de federale politie moeten, afhankelijk van hun organisatie en structuur, ervoor zorgen dat dit concept aanwezig is of wordt ingevoerd.

De versterking van de aanwezigheid van politiemensen op het terrein en in het bijzonder de wijkagenten moet worden bevorderd door maatregelen van reorganisatie en rationalisatie in het gebruik van de middelen, de vermindering van de administratieve lasten en de herdefiniëring van de prioritaire taken.

Ook dient de aanwezigheid versterkt van de stadswachten, wier voornaamste taak het verhogen van de veiligheid van de burger en het informeren van de overheden is, betreffende de moeilijkheden en problemen vastgesteld in de openbare ruimten. De stadswachten zijn ook bevoorrechte partners van de lokale politie.

1.4 Veilig verkeer

Onverminderd de inspanningen op het vlak van de verkeerseducatie en de verbetering van de verkeersinfrastructuur, draagt handhaving bij tot verkeersveiligheid.

De Staten-Generaal van de Veiligheidszorg heeft ambitieuze doelstellingen vastgelegd. De betrokken politiediensten moeten de nodige inspanningen leveren om ongevallen te voorkomen, ze moeten verantwoord gedrag in het verkeer stimuleren en de veiligheid handhaven.

Het is belangrijk gedragswijzigingen teweeg te brengen door middel van een objectief en subjectief risico op controle.

Onverminderd de bevoegdheden van de deelstaten op het vlak van mobiliteit, zullen de politiediensten op basis van het NPVB 2011 hun acties richten naar prioritaire verkeersthema's en doelgroepen.

De prioritaire verkeersthema's zijn:

- de overdreven snelheid;
- het rijden onder invloed van alcohol of drugs;
- het GSM-gebruik achter het stuur;
- het niet dragen van de gordel en het niet gebruiken van kinderzitjes.

De prioritaire doelgroepen zijn:

- de zwakke weggebruikers (voetgangers, fietsers en bestuurders van bromfietsen);
- de motorrijders;
- de vrachtwagenchauffeurs en het vrachtvervoer.

De (handhaving)acties worden georiënteerd naar de risicoplatsen en dito tijdstippen. De informatie hiervoor is terug te vinden in het NPVB 2011 en andere verkeersanalyses.

De kwaliteitsverbetering van de controles verdient in de toekomst alle aandacht. Er moet immers worden vermeden dat de louter kwantitatieve opdrijving van het aantal controles een doel op zich wordt.

De toename van de kwantiteit van controles mag maar gebeuren indien het kwalitatieve niveau kan behouden worden. Die toename dient bovendien op basis van beeldvorming georiënteerd te worden voor een beter resultaat en effect.

De initiatieven op het gebied van preventie, infrastructuur of andere moeten logischerwijze aansluiten op en een coherent geheel vormen met de handavingsacties.

De verhoging van het aantal controles is bovendien aan enkele voorwaarden verbonden:

- meer automatisering van de processen en meer gebruik van de modernste technologieën;
- de invoering van een doeltreffend beleid van internationale informatie-uitwisseling tussen de EU-lidstaten.

De politie zal zich ook maximaal inzetten om de kwaliteit van de ongevallenregistratie zo snel mogelijk te optimaliseren. Het is noodzakelijk om over meer volledige en betrouwbare gegevens te beschikken om onderzoek en analyses te kunnen uitvoeren met het oog op het treffen van de juiste maatregelen en het oriënteren van de acties.

Tot slot moet het opgerichte kennis- en expertisecentrum wegverkeer (Centrex) via zijn analyses en voorstellen bijdragen tot de verbetering van de basisopleidingen en voortgezette opleidingen. Het moet technisch advies verstrekken in verband met de technologieën en innovaties die het werk kunnen rationaliseren (ICT ter ondersteuning van de opstelling van pv's, systeem voor de transmissie en exploitatie van de beelden van flitscamera's, automatisering van de processen, enzovoort). De actuele financiering van Centrex door het verkeersveiligheidsfonds is precair en moet gegarandeerd worden.

1.5 Criminaliteit in het algemeen en prioritaire criminaliteitsfenomenen in het bijzonder

Het voeren van een goed onderbouwd, gedragen en op elkaar afgestemd opsporings- en vervolgingsbeleid draagt bij tot een meer leefbare en een veiligere samenleving.

De criminaliteit in het algemeen

Het behoort tot de essentiële taken van de politie om alle vormen van criminaliteit maximaal te voorkomen, te detecteren, te beheersen en probleemoplossend te bestrijden. Deze taak geldt, ongeacht het fenomeen of de aard van de feiten, voor alle entiteiten van de politie. Op basis van de aard van het fenomeen of het gespecialiseerde karakter van de opsporingen is het aangewezen dat de meest adequate instantie het initiatief neemt in de bestrijding van het fenomeen.¹⁵ Dit kunnen de lokale politie ofwel de federale politie zijn, maar ook de inspectiediensten of de administraties.

Prioriteit staat voor essentieel, maar niet voor exclusief. Het vooropstellen van prioriteiten mag de politie er niet van vrijstellen om de kwaliteit in de opsporing van alle misdrijven permanent te verbeteren en aan te passen aan de moderne concepten en technieken. Het mag evenmin een reden zijn om niet de nodige middelen in te zetten om kwalitatief en conform de richtlijnen¹⁶ te reageren en om nauwgezet de vorderingen van de gerechtelijke overheden uit te voeren of de hoger vermelde inspectiediensten of administraties bij te staan om, zonodig, de sterke hand te verlenen of om criminele organisaties of netwerken actief in hun bevoegdheidsdomeinen aan te pakken.

Het is belangrijk dat alle schakels van de veiligheidsketen op elkaar zijn afgestemd. Zo kan o.a. in het raam van het recherchemanagement, de synergie en het overleg tussen de gerechtelijke overheden en de politionele hiërarchie, met afspraken over afgebakende te bereiken doelen, ingezette middelen, timing en verantwoordelijke politionele dossierbeheerders, ertoe bijdragen dat de doorlooptijden van strafonderzoeken verbeteren. Dit moet ook bijdragen tot de snellere en meer omvangrijke verbeurdverklaring van de opbrengsten van de criminaliteit.

Het invoeren begin 2012 van de Salduzprocedure¹⁷ zal een zware impact hebben op de werking van de politiediensten. Het sporenonderzoek en de technische en wetenschappelijke politie winnen nog meer aan belang bij de bewijsvoering.¹⁸ De labo's, de Computer Crime Units (CCU) van

15 Voorbeelden: milieucriminaliteit, illegale kansspelen

16 Bijvoorbeeld de richtlijnen van het College van de Procureurs-generaal

17 Wet van 13 augustus 2011 (B.S. 5 september 2011) tot wijziging van het wetboek van strafvordering en van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, om aan elkeen die wordt verhoord en aan wiens vrijheid wordt benomen rechten te verlenen, waaronder het recht om een advocaat te raadplegen en door hem te worden bijgestaan; Omzendbrief nr. 08/2011 van het College PG bij de Hoven van Beroep van 23 september 2011: richtlijn inzake de organisatie van de bijstand door een advocaat vanaf het eerste verhoor binnen het kader van het Belgisch procesrecht

18 Zie het evaluatierapport "10 jaar politiehervorming", Federale politieraad, 2009

de federale gerechtelijke politie en de gespecialiseerde eenheden (CGSU) moeten versterkt worden en hun werking geoptimaliseerd.

Daarnaast moeten ook nieuwe technische ontwikkelingen onderzocht en geïmplementeerd worden. De overheid engageert zich om de relevante wetgeving terzake, onder andere betreffende de uitsluitingszone, te realiseren en uit te voeren.

Tot slot moet de essentiële rol van de lokale politie worden onderlijnd in de opsporing van de criminaliteitsfenomenen vanaf het gebeuren en van de noodzaak om hen te informeren in het kader van de deelname in het arrondissementeel informatiekruispunt. Er is ook voorgesteld dat in elk politiekorps referentieagenten worden aangewezen voor de specifieke criminaliteitsdomeinen, en in het bijzonder belast met de opvolging van dossiers die een specifieke theoretische kennis vereisen en een sensibiliteit met het betrokken fenomeen.

Een bijzondere aandacht voor de aantastingen van de fysieke integriteit

Feiten die de fysieke integriteit van personen ernstig aantasten¹⁹, in het bijzonder t.o.v. vrouwen (verkrachtingen, ...), worden altijd prioritair aangepakt. Voor dergelijke misdrijven zal de federale politie in samenspraak met de magistratuur en de lokale politie draaiboeken opmaken of aanpassen. Na goedkeuring door het openbaar ministerie zullen ze worden verspreid en zullen er minimumstandaarden worden bepaald.

Bijzondere aandacht zal geschonken worden aan:²⁰

- de politionele leiding;
- het informatiebeheer van de onderzoeken;
- de afstappingen ter plaatse.

Deze aspecten zullen tijdens de vorming aangescherpt worden en op het terrein van zeer nabij gecontroleerd worden.

De strijd tegen de illegale handel in vuurwapens is essentieel in het raam van de feiten die de fysieke integriteit van personen ernstig aantasten. Daarom zal bij de aanpak van de prioritaire criminaliteitsfenomenen bijzondere aandacht besteed worden aan het detecteren van illegale vuurwapens en de maximale inbeslagname ervan met het oog op de verbeurdverklaring en de ontmanteling van de aanvoerlijnen.

Ook de kwalitatieve bejegening van het slachtoffer blijft centraal staan.²¹ Specifiek aandachtspunt hierbij is de afhandeling van seksueel misbruik en feiten van pedofilie binnen gezagsrelaties.

Onder meer in de opleiding zal er bijzondere aandacht aan worden besteed. Zonodig verwijst de politie het slachtoffer door naar de gespecialiseerde hulpverlening.

De overheid engageert zich om verder te investeren in de audiovisuele opname van verhoren van minderjarigen en kwetsbare slachtoffers.

De prioritaire criminaliteitsfenomenen

Op basis van voornamelijk de beleidsopties van de voorgedijministers, het NPVB 2011 en de prioriteiten van de Europese beleidscyclus, zullen de volgende criminaliteitsfenomenen²² met de eraan verbonden kwetsbare entiteiten, bedreigende dadertypes en recente tendensen, in de periode 2012-2015 prioritair worden behandeld:

- de diefstallen gewapenderhand;
- het geweld in de publieke ruimte, in het bijzonder op het openbare vervoer en door stadsbendes
- de drugs, in het bijzonder de import en de export van cocaïne, de productie en de smokkel van synthetische drugs en cannabis en de verkoop van drugs (dealen)²³

19 Het betreft moord, doodslag, verdacht overlijden, verkrachting, ernstige aanranding van de eerbaarheid, ontvoering, gijzeling, vrijheidsberoving, ernstige slagen en verwondingen of mishandeling, foltering, vergiftiging en onrustwekkende verdwijningen

20 Eindverslag 2010: aanbevelingen van het Vast Comité P over de aard en de kwaliteit van het werk van politie in het strafdossier betreffende de moord op A. Van Uytsel en over de wijze waarop met de beschikbare informatie over R. Janssen werd omgegaan

21 Bijzondere parlementaire commissie, verslag betreffende de behandeling van seksueel misbruik en feiten van pedofilie binnen een gezagsrelatie inzonderheid binnen de Kerk, 31 maart 2011

22 Zie het NPVB 2011 voor de definitie van de prioritaire fenomenen en bijkomende duiding

23 Handel in heroïne vereist uiteraard een belangrijke aandacht maar dient niet aangepakt via een nationaal programma type art 95 WGP

- de illegale vuurwapenzwandel²⁴
- het terrorisme;
- het intrafamiliale geweld²⁵ en geweld tegen vrouwen;
- de mensenhandel (de seksuele uitbuiting en de economische uitbuiting) en de mensensmokkel;
- de informaticacriminaliteit
- de fraude, in het bijzonder de sociale²⁶ en de fiscale fraude²⁷ alsmede de fraude inzake afvalbeheer
- de inbraken in woningen en andere gebouwen;

Wat betreft de fraude dient gewezen op de prominente rol van andere partners in dit domein. Indien deze, zoals al vermeld, eventueel de meest adequate instantie zijn voor de bestrijding van het fenomeen, dienen ze dan ook hun trekkersrol in dit verband waar te maken.

Bij de aanpak van de prioritaire criminaliteitsfenomenen zal bijzondere aandacht worden besteed aan het detecteren van (het witwassen van) illegale verworven vermogensvoordelen en de maximale inbeslagname ervan met het oog op de verbeurdverklaring.

Georganiseerde, polycriminele dadergroepen actief in meerdere van deze criminaliteitsfenomenen vereisen een projectmatige, proactieve dader(groep)gerichte aanpak.

De aanpak van deze prioritaire criminaliteitsfenomenen

Alle geledingen van de politie zullen deze prioritaire criminaliteitsfenomenen, in de mate dat ze ermee geconfronteerd worden, ter harte nemen. Dit impliceert dat ze normaliter allemaal in de veiligheidsplannen van alle entiteiten van de politie moeten worden hernomen, behoudens gerichte aanpassingen op grond van lokale specifieke omstandigheden. Op basis van een gedegen veiligheidsbeeld en in samenspraak met alle partners zullen de diverse autoriteiten hun plannen opmaken en de veiligheidsproblemen adequaat aanpakken.

Dit sluit evenmin uit dat de bevoegde overheden op het arrondissementele en/of lokale niveau, op basis van datzelfde veiligheidsbeeld, eigen aanvullende prioriteiten voorstellen.

Bij de uitvoering van de richtlijnen ter zake²⁸, is een doorgedreven en strikte taakverdeling tussen de lokale en de federale politie niet aangewezen. De lokale en de federale politie zullen in partnerschap handelen voor alle prioritaire criminaliteitsfenomenen. Echter, de lokale politie zal zich eerder richten op de minder georganiseerde criminaliteitsfenomenen²⁹ en hierbij conceptueel, coördinerend en handelend optreden, terwijl de federale politie vooral de meer georganiseerde vormen en/of de feiten gepleegd door georganiseerde en/of rondtrekkende dadergroepen voor haar rekening neemt.

²⁴ Hierbij wordt een prioritaire aanpak van gerechtelijke aard beoogd, gesteund op een gedegen beeldvorming en beschreven in een (toekomstige) richtlijn van de gerechtelijke overheden, met een bijzondere focus op de proactieve recherche.

²⁵ De politiediensten hebben al de nodige initiatieven genomen om hiervoor kwalitatief (reactief) op te treden. De rondzendbrief COL 4/2006 betreffende het strafrechtelijk beleid inzake partnergeweld zal verder worden toegepast en zelfs worden versterkt en de (vooral proactieve) inspanningen zullen opgedreven worden. Er weze herhaald dat deze prioriteit zich ook situeert binnen het nationaal actieplan inzake de bestrijding van geweld tussen partners, opengetrokken naar andere vormen van geweld in het genre, waaronder de genitale verminkingen.

²⁶ Onder sociale fraude wordt begrepen ernstige en georganiseerde sociale fraude conform de definitie in artikel 2 van het protocol ondertekend door o.a. de federale politie, de ministers van Binnenlandse Zaken, Justitie, Werk, Sociale Zaken en de staatssecretaris voor de Coördinatie van de fraudebestrijding; de andere deelaspecten vereisen uiteraard evenzeer aandacht maar dienen niet integraal en geïntegreerd aangepakt via een nationaal programma type art 95 WGP

²⁷ Onder fiscale fraude wordt begrepen georganiseerde BTW-fraude (conform de artikels 73 en 73bis BTW-wetboek) en georganiseerde fraude inzake inkomstenbelastingen; de andere deelaspecten vereisen uiteraard evenzeer aandacht maar dienen niet integraal en geïntegreerd aangepakt via een nationaal programma type art 95 WGP

²⁸ Omzendbrief nr. COL 2/2002 van het College van Procureurs-generaal bij de Hoven van Beroep betreffende de Ministeriële richtlijn tot regeling van de taakverdeling, de samenwerking, de coördinatie en de integratie tussen de lokale en de federale politie inzake de opdrachten van gerechtelijke politie

²⁹ Vanuit nationaal oogpunt wordt bedoeld: het geweld in de publieke ruimte en het intrafamiliale geweld en de verkoop (dealen) van drugs

De federale politie zal voor de georganiseerde prioritaire criminaliteitsfenomenen binnen de zes maanden na afkondiging van dit veiligheidsplan een programma (art 95 WGP) opmaken. De lokale en de federale politie zullen met die programma's rekening houden bij de redactie en de uitvoering van hun actieplannen. Iedereen zal daarbij bijzondere aandacht schenken aan het inwinnen van informatie, de beeldvorming, de kwetsbare doelwitten en de dadergroepen³⁰.

Bijkomende aandachtspunten

Naast de aangegeven kwetsbare entiteiten van de prioritaire criminaliteitsfenomenen, zal de politie, aangepast aan de lokale omstandigheden, rekening houden met de in het NPVB 2011 geïdentificeerde bijkomende plaatsen die kwetsbaar zijn voor meerdere criminaliteitsfenomenen, meer bepaald het openbaar vervoer, de recreatiedomeinen en de toeristische trekpleisters, de grote evenementen en plaatsen van grote toeloop

Het NPVB 2011 wijst ook op een reeks toekomstige veiligheidsproblemen, namelijk de risico's die gepaard gaan met het toenemende gebruik van het internet en de nieuwe technologie, de internationalisering van de criminaliteit, de sociale uitsluiting en het toenemende geweld.

Zo ook zal de criminaliteit in de hoofdstad en de grootsteden een bijzondere aandacht krijgen. Men zal ook streven naar een betere coördinatie en naar het uitwisselen van expertise tussen de grootsteden.

Rekening houdend met de bijzondere typologie van criminaliteit in de grote steden, moet er een bijzondere aandacht aan worden besteed in termen van de aanwezigheid van politie en stadswachten, aandachtig om zo veel als mogelijk asociaal gedrag te beteugelen en allerlei inbreuken te bestraffen, die er worden vastgesteld en in het bijzonder de feiten van misbruik en geweld ten opzichte van personen. De beveiliging van het openbaar vervoer is ook een belangrijke doelstelling, met name in de stations en de metro's waar de aanwezigheid van de politie moet worden versterkt.

1.6 Internationale politiesamenwerking

De internationale samenwerking is een kapitale factor geworden voor de aanpak van veiligheidsproblemen. De laatste jaren is niet alleen de noodzaak (cf. globalisering, wereldwijde communicatie en toenemende migratie), maar zijn ook de mogelijkheden tot internationale politiesamenwerking sterk toegenomen.

Voor de periode 2012-2015 verbindt de politie er zich toe om haar medewerkers optimaal op deze evolutie voor te bereiden, de internationale politiesamenwerking in die zin dan ook te coördineren, te ondersteunen en de uitvoering ervan op de verschillende niveaus te verzekeren. De inspanningen van de voorbije jaren op de verschillende niveaus (nationaal, grensregio's, Europese Unie (EU), internationaal) dienen onverminderd te worden voortgezet en waar nodig versterkt.

De prioritaire aandachtspunten zijn:

- een coherent politiebeleid³¹ voeren op basis van een analyse van de geostrategische situatie en met voorrang op basis van de return van de geleverde inspanningen naar de veiligheidsproblematiek in ons land;
- de samenwerking met de buurlanden en de grensregio's verder intensifiëren;
- de aansluiting met het strategische besluitvormingsproces van de EU (Europese beleidscyclus), de werking van de Europese en internationale agentschappen, instellingen en organisaties en de operationele vertaalslag ervan verzekeren, in het bijzonder naar de bestaande (technische) mogelijkheden, procedures en middelen;
- een bijdrage leveren aan een geïntegreerd grenstoezicht aan de buitengrenzen;
- een bijdrage leveren aan het Belgische buitenlandbeleid in de veiligheidssector en het Gemeenschappelijke veiligheids- en defensiebeleid (GVDB) in functie van de daartoe beschikbaar gestelde middelen.

³⁰ Zie het NPVB 2011 en meer bepaald de synthetische schema's vervat in haar bijlage, die een goede leidraad vormen om een arrondissementele of lokale vertaling te maken

³¹ Finaliteit is de stroomlijning van de initiatieven van de lokale en de federale politie inzake internationale politiesamenwerking

2. Maatschappelijk verantwoord ondernemen bij de politiediensten

(Werking van de politiediensten)

Als moderne waardengedreven organisatie, zal de politie zich integreren in de maatschappelijke evoluties. Daarbij zal ze aandacht blijven besteden aan maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). In essentie gaat het om het structureel vormgeven van duurzaamheid met het oog op een evenwicht tussen een systematisch integreren van de belangen van mensen (people), het milieu (planet) en de financiële of politionele resultaten (profit of politionele meerwaarde). Maatschappelijk verantwoord ondernemen omvat aspecten van taakinvulling en taakuitbreiding. Het gaat om de inspanningen die een politiedienst doet om de activiteiten en de processen ethisch, sociaal en ecologisch verantwoord te laten lopen. Daarbij zal rekening gehouden worden met alle vormen van diversiteit.

De komende vier jaar zal prioritair aandacht worden besteed aan het uitwerken en het voeren van een modern HR-beleid, het informatiebeheer en de ondersteunende ICT, het optimaal beheer en het aanwenden van de beschikbare middelen. Daarnaast zal eveneens voldoende aandacht besteed moeten worden aan innovatie en nieuwe technologieën. Tenslotte mogen ook politiediensten niet onverschillig blijven voor het thema duurzame ontwikkeling.

2.1 Een modern HR-Beleid

In navolging van andere grote private of publieke werkgevers moet de politie kunnen rekenen op de operationele inzetbaarheid en de beschikbaarheid van haar medewerkers en tegelijk waken over hun welzijn en motivatie. Dit moet bovendien gebeuren door zich voortdurend aan te passen aan de evoluerende verwachtingen van de samenleving en van de overheden ten aanzien van de politiediensten en aan die van de nieuwe generaties werknemers.

Bovendien, specifiek wat betreft de 'integriteit' en ondanks alle inspanningen terzake, dient hiervoor een blijvende kwalitatieve aanpak verzekerd te worden. Misbruiken kunnen immers nooit volledig uitgesloten worden. Daarom zijn er bijzondere inspanningen nodig om de integriteit en dus ook de legitimiteit van de politie te herstellen en zo mogelijk te verbeteren.

De aanzet is gegeven voor een visie waarin de competenties en de kennis centraal staan, meer bepaald in harmonie met het project dat ertoe strekt van de politie een 'lerende organisatie' te maken. Die visie moet dienen als kader voor een nieuwe culturele systeembenadering waarin de ontwikkelingsacties tegelijk gericht zijn op de medewerkers, de teams en hun leidinggevende alsook op de organisatie en haar processen.

De medewerkers dienen vooral zelf het initiatief te nemen om de noodzakelijke competenties (kennis, vaardigheden en attitudes) te verwerven. Zij dienen deze vooral levenslang te blijven ontwikkelen.

Een dienstverlenende cultuur en extern georiënteerde houding, flexibiliteit en het continu ontwikkelen van deskundigheid en vaardigheden moeten worden geborgd door het politieonderwijs.

Wat de leidinggevenden betreft, is het noodzakelijk te beschikken over een duidelijke en solide visie op hun rol in de samenleving, zich bewust te zijn van hun voorbeeldfunctie en een systeem van optimale bedrijfsvoering toe te passen. Men moet ook kunnen beschikken over betrokken en competente leidinggevenden op het vlak van management, die hun medewerkers weten te motiveren en te valoriseren.

Leadership impliceert dat medewerkers worden begeleid en ondersteund en dat de uitvoering van hun taken wordt opgevolgd. Leidinggevenden moeten de uitvoering van de basisprocessen op het terrein nauwgezet opvolgen.

Daartoe ontwikkelt de Belgische politie een leadership-platform dat aanleiding zal geven tot de oprichting van een 'huis van het politieleiderschap'. Hiervoor zullen de nodige middelen betracht worden om het effectief te kunnen realiseren. Dit platform zal steun verlenen aan zijn managers

en fungeren als aanspreekpunt dat adviezen verstrekt in verband met het management van de organisatie. De politie zal ook opleidingsinitiatieven nemen om leidinggevenden beter te ondersteunen.

Dit vraagt zowel van de overheid als van het politiemanagement een open geest, een bijsturing van het politieonderwijs en de ontwikkeling van nieuwe tools (bv. e-learning). Daartoe moet er een betere harmonisering komen van de politieke beroepsopleiding tussen de verschillende scholen. De betere en kwalitatieve afstemming op termijn van het politieke beroepsopleiding en het reguliere en algemene onderwijs kan één van de opties zijn. Partnerschap met dit onderwijs wordt ontwikkeld zodat politiescholen zich bijvoorbeeld beter kunnen toeleggen op de vaktechnische politieopleiding en hierbij garant staan voor hoogstaande kwaliteit.

De lerende organisatie zal moeten klaarstaan om de nieuwe regelgeving passend te vertalen in opleiding, training en vorming. Loopbaanontwikkeling vereist een sterke investering van het politieonderwijs in de individuele competentieontwikkeling van elke politiemedewerker en dit in het belang van de organisatie. In die context zal men ook het evenwicht trachten te bewaren tussen een generalistische benadering en voldoende mogelijkheden voor specialisatie.

Op basis daarvan zullen er ook nieuwe perspectieven inzake loopbaan(beheer) en arbeidsorganisatie ontwikkeld moeten worden om het werk aantrekkelijk en motiverend te maken en de mobiliteit te stimuleren. Op termijn kunnen die ontwikkelingen bijdragen tot een functionele verloning.

Het HR-beleid wordt echter in grote mate beïnvloed door het personeelsstatuut. Het huidige statuut is erg rigide en omvat een reeks bureaucratische procedures die de goede organisatie van de operationele inzet veerleer in de weg staan. Die situatie bemoeilijkt de inplaatsstelling in de juiste betrekkingen en de loopbaanplanning.

Het statuut moet dus evolueren naar een werkelijk dragend instrument van een modern HR-beleid in het belang van de organisatie, de burger en de individuele medewerker, dit alles in overleg met alle betrokkenen.

De wisselwerking tussen de administratieve, de tuchtrechtelijke en de gerechtelijke procedures moet verder worden uitgeklaard. Bijgevolg zal het juridische statuut van het politiepersoneel worden vereenvoudigd, ondermeer op het gebied van de tuchtregels. Tevens moeten de tuchtoverheden beter ondersteund worden.

Tot slot dient te worden opgemerkt dat het wijkwerk dat essentieel is voor de handhaving van de veiligheid in de politiezones moet worden aangemoedigd. Het wordt inderdaad nog vaak aanzien als weinig gewaardeerd door de agenten en wordt soms door de overheid opgeofferd ten behoeve van essentiële of meer dringende taken. De inhoud van deze opdrachten moet beter worden gedefiniëerd en onderworpen aan de specifieke normen voor meer harmonisering in de zones.

De vereenvoudiging en optimalisering van de evaluatieprocedure is eveneens aan de orde. De evaluatiecyclus moet een makkelijk hanteerbare tool worden vanuit een modern personeelsbeleid.

In de huidige procedure moet worden onderzocht op welke wijze er een voldoende rotatie kan worden bekomen voor het hernieuwen van een mandaat. Dit kan niet zonder het ontwikkelen en het implementeren van een aantal begeleidende maatregelen voor ex-mandaathouders.

2.2 Informatiebeheer en ICT

Zoals vermeld onder de krachtlijnen van de politiezorg en het politiebeheer (punt 1.1.), is politiewerk sterk informatiedreven en is de informatiegestuurde politiezorg (IGPZ) een belangrijke pijler van de 'excellente politiezorg' (EPZ). Zowel op strategisch, tactisch als operationeel niveau is het tijdig beschikken over de geverifieerde en de geanalyseerde informatie, ook de zachte en nog niet gevalideerde informatie, een basisvoorwaarde voor een efficiënte en effectieve politiewerking. Dit vereist via ICT-governance een harmonisering van de diverse informatieniveaus.

Niet alleen daardoor, maar ook omwille van de steeds toenemende beschikbaarheid en toegankelijkheid van de informatie, is een gemoderniseerd en aangepast informatiebeheer

noodzakelijk. De nieuwe (ICT)technologieën bieden daartoe de mogelijkheid, maar hebben tot hiertoe nog onvoldoende hun weg gevonden naar de politie.

De politie heeft de laatste 10 jaar getracht om met de haar ter beschikking gestelde middelen te reageren op de wijzigende omgeving. Het wettelijke raamwerk (artikel 44/1 en volgende van de wet op het politieambt, dataretentie, tap-wetgeving, Prüm,...), de veroudering van de gebruikte technieken (gesloten systemen, papieren proces-verbaal, smallbandnetwerk, eigen ontwikkelingen ...) en de versnippering en de beperking van de budgetten hebben ervoor gezorgd dat de huidige processen en systemen aan het einde van hun levenscyclus zijn geraakt. Het verder investeren in de actuele toestand levert op termijn onvoldoende rendement op.

De politie wordt in het raam van het informatiebeheer en de ICT steeds meer geconfronteerd met veiligheidsrisico's en met problemen op het gebied van het beheersbaar houden van de kosten. Ook de toegankelijkheid, de connectiviteit en de integratie met andere processen en systemen voldoen niet altijd aan de verwachtingen van de eindgebruiker. Zo is er, 10 jaar na de politiehervorming, nog geen volledig uniek platform, beantwoorden een reeks toepassingen onvoldoende aan de moderne standaarden van kwaliteit en gebruiksvriendelijkheid.

De grotere beschikbaarheid en toegankelijkheid van informatie en de groeiende interactie tussen het lokale, het federale en het internationale niveau zijn nog onvoldoende ingepast in de processen en er wordt te weinig gebruik gemaakt van de gegevensuitwisseling binnen de federale overheid. Deze processen zijn onvoldoende geïntegreerd en de functionele beschrijving vanuit de noden van de eindgebruiker op zowel operationeel, tactisch als strategisch niveau blijft achterwege. Het gebruik van de sociale media als communicatiemiddel, maar ook als een informatiebron, is nog te weinig doorgedrongen in de dagelijkse taakuitvoering.

Om de vastgestelde problemen aan te pakken zal de politie in de looptijd van dit NVP een programma³² ontwikkelen, waarbij het informatiebeheer door alle politionele en beheersprocessen heen wordt geëvalueerd en waar nodig aangepast of vernieuwd en waarbij nieuwe en moderne informatiesystemen worden geïmplementeerd om tot een optimale ondersteuning te komen.

In het bijzonder met betrekking tot de bestuurlijke informatiecycclus is een inhaalbeweging een absolute noodzaak. De bestuurlijke politie kan momenteel slechts rekenen op enkele specifieke toepassingen die niet onderling verbonden zijn en dus niet kunnen zorgen voor een efficiënte informatie-uitwisseling over de gebeurtenissen, groeperingen en personen behandeld in het kader van de bestuurlijke politie, noch voor een effectieve controle inzake kwaliteit en toegang tot de gegevens. Op termijn zal het project 'PALT' (police administrative à long terme /bestuurlijke politie op lange termijn) de gegevensbank van bestuurlijke politie oprichten om dat te verhelpen. Dit project moet geïntegreerd worden in het globale ICT-systeem.

Voorts blijft het informatiebeheer cruciaal bij het voeren van gerechtelijke onderzoeken. De actueel beschikbare (ICT)technologieën bieden mogelijkheden om informatie optimaal te beheren en dienen dus zoveel als mogelijk benut te worden. Op deze wijze kan alle beschikbare en nuttige informatie snel en eenvoudig samengebracht en geëxploiteerd worden.

Daarnaast is het noodzakelijk gebruik te maken van instrumenten om de stand van zaken van gerechtelijke onderzoeken permanent te kunnen opvolgen.

Voor het informatiebeheer en het gebruik van nieuwe en moderne informatiesystemen zal er rekening gehouden worden met de resultaten van een nog uit te voeren audit (een studie van de huidige toestand), de hoger geciteerde context en zal er een integratie zijn van de langetermijnvisie voor de politie met het bestaande masterplan ICT. Er zal inspiratie gezocht worden bij gelijkaardige programma's van buitenlandse overheids- en politiediensten. De overheid zal hiervoor, gespreid in de tijd, de nodige middelen vrijmaken.

Het is gepast te herinneren aan de noodzaak om de harmonisering van de informaticasystemen FEEDIS van de federale politie en ISLP van de lokale politie verder te zetten, teneinde zo snel als mogelijk te komen tot de start van een gemeenschappelijk systeem.

³² Programma wordt hier gedefinieerd als een groep van gerelateerde projecten die gezamenlijk gecoördineerd wordt

2.3 Optimaal beheer en aanwenden van de beschikbare middelen

(Het capaciteitsvraagstuk)

De politiediensten op beide niveaus staan de komende jaren voor wat de personeelsmiddelen betreft voor enorme uitdagingen. Ze worden geconfronteerd met een grote uitstroom van medewerkers die de pensioenleeftijd bereiken. Dit gaat onmiskenbaar gepaard met een verlies van kennis en ervaring. Het blijft noodzakelijk ernaar te streven de instroom (kwantitatief en kwalitatief) minstens op hetzelfde niveau te houden als de uitstroom. Entiteiten met de grootste uitstroom moeten daarbij kunnen rekenen op een voldoende instroom. Daarnaast is het al dan niet prioritair zijn een belangrijk criterium, maar niet het enige, voor het (her)verdelen of toewijzen van capaciteit. Zo moet er over gewaakt worden dat voor de goede werking en de aanpak van alle fenomenen de minimale werkingsdrempel van de betrokken entiteiten gegarandeerd kan blijven.

De kleinste zones kunnen moeilijk nog langer de gegarandeerde minimum gelijkwaardige dienstverlening waarborgen zoals bepaald in artikel 3 van de WGP. Mede door de Salduzverplichtingen, dreigt hun beschikbare capaciteit niet langer toe te laten om de zeven basisfunctionaliteiten volwaardig en optimaal uit te voeren. Het is gepast om aandacht te besteden aan het versterken van de doeltreffendheid van de lokale politie door betere synergieën, de realisatie van schaalvoordelen en de ontwikkeling van projecten voor het optimaliseren van het personeelsbeheer, te voorzien in gemeenschappelijke aankopen van goederen en infrastructuur. Een gelijkaardig probleem stelt zich bij bepaalde entiteiten van de federale politie. De uitvoering van zowel operationele als ondersteunende opdrachten kan door een te groot deficit immers in het gedrang komen.

Daarom zal in dat verband in een wettelijk kader voorzien worden dat de vrijwillige fusies van politiezones opnieuw toelaat en vergemakkelijkt. In elk geval zullen alle vormen van synergieën tussen de politiezones worden aangemoedigd (bijvoorbeeld: inzake het personeelsbeheer, gemeenschappelijke aankopen, het bevorderen van gemeenschappelijk gebruik van beveiligde infrastructuur tussen lokale politiezones en/of de federale politie in het kader van de Salduzwet, ...). Wat de federale politie betreft, verdient een procesmatige horizontale aanpak in sommige domeinen aanbeveling.

Aangezien de regering de ambitie heeft geuit het aantal gerechtelijke arrondissementen met ten minste de helft te verminderen, impliceert dit dat de federale politie haar gedeconcentreerde directies in diezelfde zin zal aanpassen.

De geïntegreerde werking is de hoeksteen van de politiehervorming en mag niet in gevaar gebracht worden. Een capaciteitsprobleem kan hierop nochtans een impact hebben, zelfs op de totaliteit van de wederzijdse verticale en horizontale ondersteuning (vb. de arrondissementele informatiekrispunten (AIK), de communicatie- en informatiecentra (CIC), de inzettermijnen van drug- en speurhonden, de inzet van het interventiekorps (CIK) ten behoeve van de zones en de uitvoering van opdrachten van federale aard door de lokale politie).

De belangrijkste uitdaging hierbij is om capaciteit toe te bedelen waar de nood het hoogst is.

Capaciteitsplanning, -beheer, -opvolging en -evaluatie zijn in deze context noodzakelijke managementinstrumenten. Ze maken het mogelijk om de afstemming met de beleidsprioriteiten in beeld te brengen, op te volgen en zo nodig bij te sturen.

De beperkte budgettaire ruimte, zowel op nationaal als internationaal niveau, zal iedereen ertoe aanzetten zo efficiënt mogelijk te werken en verder te zoeken naar opportuniteiten om het maximum uit de beschikbare middelen te halen.

De volledige strafrechtelijke keten zal worden aangespoord de opbrengst van (georganiseerde) criminaliteit maximaal op te sporen, in beslag te nemen en daadwerkelijk verbeurd te verklaren: dit in het licht van het onderzoek en de ontwikkeling van alternatieve financieringsmiddelen met het oog op een betere financiering van de geïntegreerde politie en justitie.

De komende jaren moet de politie voor een optimaal beheer van de capaciteit een meersporenbeleid voeren. Concreet betekent dit: efficiënter werken, gebruikmaken van

schaalvoordelen, kostenbewust omspringen met de beschikbare middelen, beter samenwerken en partnerschapinitiatieven nemen, het rationeel aansturen van de researchcapaciteit, het bevrijden van overtollige administratieve taken maar ook van bewakingstaken in de openbare gebouwen en van ambassades, van de overdracht van gedetineerden, van de vervanging van cipiers, zonder evenwel té radicaal terug te vallen op strikt gedefinieerde kerntaken die in strijd zijn met de GGPZ. Er zal ook gezorgd worden voor een evenwichtig en verankerd financieringsmechanisme. Er zullen maatregelen worden getroffen met het oog op de administratieve vereenvoudiging en het wegwerken van overtollige administratieve taken (minder bureaucratie).

Bovendien zal het er, gelet op de actuele budgettaire toestand, op aankomen de financiering van de lokale politie te verbeteren gezien de toenemende problemen van de financiering van de politiezones.

2.4 Innovatie en nieuwe technologieën

De maatschappij wordt gekenmerkt door een niet te stuiten (r)evolutie op het vlak van innovatie en nieuwe technologieën en dit in tal van domeinen. Om de slagkracht van de organisatie op peil te houden, is het noodzakelijk om gelijke tred te houden door voldoende snel in te stappen in het verhaal. De politiediensten moeten gebruikmaken van de opportuniteiten om te investeren in innovatie en nieuwe technologieën.

Talrijke wetenschappelijke ontwikkelingen zijn nuttig voor de taakuitoefening van de politie. Inzet van technologie draagt bij tot de veiligheid omdat meer zaken sneller kunnen worden opgelost en effectiever toezicht kan worden gehouden.

Voor de identificatie-, lokalisatie- en communicatietechnieken worden kostenbewust steeds meer in de politiewerking geïntegreerd. Naast de eigen ICT-ontwikkeling bieden DNA, Global Positioning Systems, intelligente camera's, beeldbewerking en videoconferentie, sociale media, biometrie, nanotechnologie en andere technische ontwikkelingen mogelijkheden om efficiënter te werken.

Het proactief ontwikkelen van een visie op de relatie tussen technologie en politiewerk, moet de politie helpen in haar streven naar een veilige en leefbare samenleving. Om deze uitdaging vorm te geven wordt een 'Centrex innovatie en nieuwe technologieën' voor de politie opgestart.

2.5 Duurzame ontwikkeling

Duurzame ontwikkeling is een thema dat bij overheidsdiensten meer en meer aan belang wint. Zuinigheid en ecologisch verantwoord ondernemen zijn vooral gericht op de langetermijnresultaten en dit vraagt een langetermijnplanning en voorbereiding op het vlak van het economische en het ecologische gebruik van infrastructuur, energie, waterverbruik, voertuigen, materialen, enzovoort. In dat raam is een transversale strategie over meerdere jaren nodig met o.a. een plan voor energiebesparingen. Inspanningen op dit vlak moeten kostenbesparend zijn, maar mogen de efficiëntie van de politiewerking niet in de weg staan. Het gedeeltelijk ten goede laten komen van die diensten die de inspanningen leveren, om hun eigen werking te verbeteren, kan stimulerend werken.

3. Een beleidscyclus met een bijzondere aandacht voor de evaluatie

De implementatie van de beleidscyclus en het werken met meerjarenplannen hebben ertoe bijgedragen dat de politie meer planmatig en resultaatgericht denkt en handelt. Het evaluatierapport over 10 jaar politiehervorming doet daaromtrent een reeks aanbevelingen.³³

33 Hoofdstuk 5 van het evaluatierapport Federale politieraad, 2009

De vele soorten plannen die op de diverse niveaus worden opgesteld, moeten een coherent geheel vormen en elkaar versterken. De DirCo's dienen ten volle hun scharnierfunctie uit te oefenen.

Het volstaat niet om goede plannen te maken. Ze moeten ook uitgevoerd, opgevolgd, geëvalueerd, in voorkomend geval bijgestuurd worden en vooral zo goed mogelijk gebudgetteerd worden. Bijgevolg moeten de beleids- en budgetcycli beter op elkaar worden afgestemd.

Het systeem van organisatiebeheersing zoals uiteengezet in de omzendbrief CP3³⁴ behoort tot de essentiële elementen van goed bestuur. Om die reden is het aangewezen dat het concept ingang vindt in de politiewerking. De opvolging en de evaluatie moeten worden ingebed in de globale en nog meer geïntegreerde beleidscyclus.

Het is nodig om verder werk te maken van een performant monitoringsysteem, dit zowel binnen als buiten de politiediensten. Het gebruik van sturborden voor het opvolgen van de prestaties en de resultaten is aangewezen.

Ook beheersaspecten met een (bijzondere) grote budgettaire impact zoals het informatiebeheer met zijn talrijke ICT-projecten moeten worden opgevolgd door middel van sturborden.

In de toekomst moet het uitgevoerde politiebeleid beter worden geëvalueerd. Een tweejaarlijks momentum om de werking van de politie te evalueren, is aangewezen. Dit moet worden gezien als een gezamenlijk reflectie- en oriëntatiemoment. Het inzichtelijk maken van de bijdragen van alle componenten van de politie, evenals de factoren die de uitvoering van het politiebeleid bemoeilijken, maken eventuele bijsturing en heroriëntering van het politiebeleid mogelijk. Overlegorganen zoals de zonale veiligheidsraad, het provinciale overleg en de Federale politieraad hebben hierbij een fundamentele rol.

Vanuit een internationaal perspectief zal de EU beleidscyclus³⁵, één van de belangrijke initiatieven van het Belgische Voorzitterschap 2010, de nood om de beleidscycli op de verschillende niveaus nog beter op elkaar af te stemmen, versterken.

34 Rondzendbrief CP3 van 29 maart 2011 betreffende organisatiebeheersing in de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus

35 EU Raadsconclusies doc. 11050/11

Nationaal Veiligheidsplan 2012 - 2015

DEEL 2

Strategie van de federale Politie

Innovatie en continue verbetering

1. Inleiding

Vanuit het ‘mission statement’ van de federale politie en de visie op excellente politiezorg kunnen de belangrijkste doeleinden op lange termijn voor de federale politie worden afgeleid. Zij laten zich samenvatten in het mede zorgen voor een veilige en leefbare samenleving, het leveren van een gespecialiseerde en een bovenlokale politiezorg op een professionele manier en het leveren van kwaliteitsvolle steun.

De langetermijndoelstellingen geven aanleiding tot een globale strategie die de vier jaar van een nationale veiligheidsplan (NVP) omspant. Deze globale strategie omvat zowel een operationele als een organisatorische strategie. Met de operationele strategie wordt aangegeven wat de federale politie wil bereiken binnen de hoofddomeinen van veiligheid, politiezorg en steun. De organisatorische strategie moet de voorwaarden creëren opdat de operationele strategie van het NVP in optimale omstandigheden kan worden uitgevoerd.

De structuur van het tweede deel van dit NVP stoeft voornamelijk op de voormelde strategieën die elk in een hoofdstuk worden toegelicht. Daarbij dient aangestipt dat de operationele en de organisatorische strategie elk gekenmerkt worden door drie assen. Het betreft telkens drie prioritaire strategische thema's. Uiteindelijk wordt er in een laatste hoofdstuk een bijzondere aandacht besteed aan de beleidscyclus.

De mate waarin de (prioritaire) doelstellingen van het NVP gerealiseerd kunnen worden, zal onder andere bepaald worden door de jaarlijkse bij de begroting beschikbaar gestelde middelen.

2. Operationele strategie

De federale politie wil bijdragen tot een veilige(re) en leefbare samenleving door zich te richten op drie strategische thema's die hieronder aan bod komen: (1) de aanpak van de veiligheidsproblemen (beheer van de publieke ruimte, verkeer en criminaliteit), (2) de steunverlening en de geïntegreerde werking en (3) de internationale politiesamenwerking

2.1 Aanpak van de veiligheidsproblemen

2.1.1. Beheer van de publieke ruimte

In het raam van het beheer van de publieke ruimte zal de federale politie de volgende doelstellingen nastreven.

➤ **Doelstelling 1: informatiebeheer bestuurlijke politie**

Bijdragen tot de preventie van radicalisering, de verdere uitwerking van het project CoPPRa³⁶ en, gelet op de noodzakelijke inhaalbeweging op het vlak van het informatiebeheer bestuurlijke politie, het realiseren van het project 'PALT'. Bij dit alles zal er gewaakt worden over een integratie met het programma 'informatiebeheer en ICT'.

➤ **Doelstelling 2: een bijdrage tot de aanpak van overlast**

Als eerstelijnsdiensten van de federale politie en op hun specifieke terrein, in het raam van een integrale en geïntegreerde aanpak van overlast en dus op een gecoördineerde en overlegde manier, zich engageren om deel te nemen aan specifieke acties die gericht zijn op overlast in de direct omliggende politiezones.

³⁶ Project CoPPRa: Community Policing and preventing of radicalisation and terrorism

➤ **Doelstelling 3: genegotieerd beheer van de publieke ruimte**

Een optimale steun verlenen aan de grootsteden en hun probleemwijken (zie 2.2. hierna) om het genegotieerde beheer van de publieke ruimte toe te laten.

➤ **Doelstelling 4: leiding van de operaties**

In de mate dat politieoperaties de implementatie van zowel maatregelen van gerechtelijke als van bestuurlijke politie omvatten en er hierbij verschillende diensten aan te pas komen, duidelijkheid scheppen over de coördinatie en de leiding van deze acute (dynamische) grensoverschrijdende crisissituaties en politieoperaties³⁷.

De nodige initiatieven zullen worden genomen om, in overleg met de VCLP, een kader uit te werken dat duidelijkheid verschaft over de leiding van de operaties, inclusief een studie van de kritieke succesfactoren. Dit moet leiden tot voorstellen met het oog op het uitvaardigen van de nodige richtlijnen of een aanpassing van de regelgeving.

2.1.2. De verkeersveiligheid

Om actief bij te dragen tot meer verkeersveiligheid zal de federale politie de volgende doelstellingen nastreven.

➤ **Doelstelling 1: een bijdrage tot de realisatie van de aanbevelingen van de Staten-Generaal Verkeersveiligheid**

Alle lijneenheden van de federale politie en in het bijzonder de wegpolie zullen binnen hun bevoegdheden en hun specifieke actieterrain bijdragen tot de realisatie van de aanbevelingen van de Staten-Generaal Verkeersveiligheid. Dit gebeurt onder andere door:

- (a) jaarlijks een verkeersongevallenanalyse uit te voeren voor het actieterrain van de federale politie;
- (b) het aantal controles gericht naar de prioritaire ongevalsfenomenen te verhogen;
- (c) zich te engageren in de verdere automatisering en de inzet van technologieën met het oog op de verhoging van de effectiviteit en de efficiëntie;
- (d) een methodologie te ontwikkelen om op een gestructureerde manier de advies- en signaalfunctie bij zware verkeersongevallen uit te oefenen.

Behalve op de verhoging van de controles, zal ook voortgewerkt worden aan de kwaliteitsverbetering. Daarnaast zal gelet worden op de coherentie tussen de repressieve maatregelen enerzijds en de initiatieven in preventie en nazorg anderzijds.

➤ **Doelstelling 2: de verhoging van de zichtbaarheid**

De federale wegpolie zal haar zichtbare aanwezigheid verhogen op haar prioritaire actieterrain. Het betreft een verhoogde zichtbare aanwezigheid die te maken moet hebben met de taken die rechtstreeks de verkeersveiligheid en de verkeerscontroles ten goede komen. Dit is een essentiële preventieve maatregel waarmee ook gehoopt wordt op een vermindering van het onveiligheidsgevoel en bijkomend, op een verhoging van de pakkans. Op basis van een nulmeting in 2010, gradueel en gespreid over de duur van het NVP, de zichtbaarheid opdrijven met 10%.

➤ **Doelstelling 3: een maximum aan samenwerkingsverbanden**

De federale wegpolie wenst het geïntegreerde en het multidisciplinaire karakter van haar functioneren te versterken. Zij zal hiervoor een maximaal aantal samenwerkingsverbanden realiseren of versterken conform haar dienstenaanbod.

³⁷ Tussentijds verslag Vast Comité P van 01 juni 2011, Toezichtonderzoek naar de coördinatie, efficiëntie en effectiviteit van het politietoetreden bij acute crisissituaties en zich verplaatsende verdachten

De huidige personeelsbezetting van de federale wegpolie die dateert van 1985 is sindsdien niet geëvolueerd. De ambitieuze doelstellingen vastgelegd door de opeenvolgende Staten-Generaal Verkeersveiligheid (2002-2007-2011) kunnen slechts worden bereikt indien de situatie op dat vlak evolueert. Het is evident dat de overname van sommige van de opdrachten door sommige partners, zoals bijvoorbeeld de signalisatie door de gewesten, ook een belangrijke rol speelt.

2.1.3. De criminaliteitsfenomenen

De federale politie zal zich vooral richten naar de prioritaire criminaliteitsfenomenen die een bovenlokaal en/of georganiseerd karakter hebben. Voor elk van deze prioriteiten wordt op het centrale niveau een programma opgemaakt. Op basis van dit programma en een grondige analyse zullen op het gedeconcentreerde niveau, in samenspraak met alle betrokken partners, projecten worden opgesteld en uitgevoerd.

De misdrijven tegen de fysieke integriteit worden door alle entiteiten kwaliteitsvol behandeld op basis van goedgekeurde draaiboeken.

Programmawerking

➤ Doelstelling 1: conceptualisering

Conform artikel 95 van de WGP, zullen de centrale directies van de federale gerechtelijke politie binnen de zes maanden na de goedkeuring van dit NVP, de programma's van de prioritaire criminaliteitsfenomenen die een georganiseerd karakter hebben en/of gepleegd worden door georganiseerde en/of rondtrekkende dadergroepen actualiseren. In voorkomend geval wordt een nieuw programma uitgewerkt. Dit geldt ook voor terrorisme en radicalisering.

Een programma stelt een integrale en een geïntegreerde aanpak voor op basis van de gegevens en elementen uit het NPVB 2011. Bijzondere aandacht gaat daarbij naar de dadergroepen en de kwetsbare sectoren, plaatsen, personen en producten en de recente tendensen die binnen de criminaliteitsfenomenen werden geïdentificeerd.

Vanuit de invalshoek nodale oriëntatie³⁸ dienen de programma's ook de informatiedoorstroming naar het grenstoezicht te verzorgen zodat dit toezicht hierop kan georiënteerd worden

➤ Doelstelling 2: een meer dader(groep)gerichte aanpak

Uit diverse analyses blijkt dat dezelfde daders of dadergroepen zich niet langer beperken tot één specifiek fenomeen, maar betrokken zijn bij meerdere criminaliteitsvormen (mensenhandel, drugs, witwassen,...). De georganiseerde criminaliteit dient dus meer vanuit een dader(groep)perspectief aangepakt te worden.

Op het centrale niveau zal de bevoegde directie ter bestrijding van de georganiseerde criminaliteit, het analyseren, het detecteren en het opsporen van de polycriminele dadergroepen coördineren tussen de verschillende centrale en gedeconcentreerde directies, evenals tussen deze gerechtelijke directies onderling.

• Doelstelling 3: een bijzondere aandacht voor het gebruik van ICT door criminelen

Bij elke fenomeenaanpak zal bijzondere aandacht worden besteed aan het gebruik van ICT als middel voor het plegen van criminele feiten. Bedoeld wordt het gebruik van de informaticamiddelen, het internet en de andere moderne elektronische

³⁸ Nodale oriëntatie beoogt knooppunten van stromen geld, personen, goederen en informatie als ultieme gelegenheidsstructuren voor criminaliteit in beeld te brengen; geografische nodale oriëntatie omvat de versterking, het toezicht en de controle op de fysieke infrastructuur en in het bijzonder op knooppunten rondom de stations, de hoofdwegen, de invalswegen en de (lucht)havens (Bron: CPS-studiedag, 18 november 2009 - Kwaliteit in de keten, een volwaardig partnerschap, presentatie van professor M.EASTON, hogeschool Gent)

communicatietechnieken. De uitdaging voor de politie is deze technieken zelf zo goed mogelijk te beheersen om zo weinig mogelijk hiaten te laten bij de interceptiemogelijkheden van informatie en communicatie. Voor het fenomeen informaticriminaliteit vergen misdrijven tegen de ICT-infrastructuur van openbare en privé-instellingen bijzondere aandacht.

➤ **Doelstelling 4: een bijzondere aandacht voor witwaspraktijken**

Ook het witwassen en de recuperatie van illegaal verworven vermogen zijn een prioriteit binnen elke fenomeenaanpak. De bevoegde directie zal hiervoor de technieken en de procedures kwalitatief verbeteren en de aanpak verder in de keten bij de partners promoten.

• **Doelstelling 5: actief deelnemen aan de aanpak van internationale prioriteiten**

Vele van de veiligheidsfenomenen kunnen slechts met resultaat worden aangepakt mits intense internationale samenwerking. De federale (gerechtelijke) politie zal zich ten volle engageren in de EU-projecten die handelen over de (ook in ons land) prioritair criminaliteitsfenomenen.

➤ **Doelstelling 6: een optimalisering van de beeldvorming over wapentrafiek en het gebruik van “zware” vuurwapens**

Met het oog op de bestrijding van de criminaliteit tegen goederen zal de beeldvorming over de wapentrafiek en het gebruik van “zware” vuurwapens bij het plegen van misdrijven verbeterd en diepgaand geanalyseerd worden met het oog op een adequate aanpak gericht op de verminderde aanwezigheid van deze wapens in het criminele milieu. Zo zal men de procedure voor de identificatie van de oorsprong van een bij een misdrijf gebruikt zwaar vuurwapen analyseren, zonedig aanpassen en het gebruik ervan promoten binnen alle entiteiten van de politie. Bij deze identificatie zal bijzondere aandacht besteed worden aan de internationale politie- en justitiesamenwerking. Inbeslaggenomen zware vuurwapens zullen systematisch worden gecontroleerd op het gebruik ervan bij andere zware feiten waar hulzen en/of kogels zijn aangetroffen.

➤ **Doelstelling 7: een strategische, tactische en operationele beeldvorming**

Informatiegestuurde politieacties steunen op accurate beeldvorming. Omdat voor bepaalde criminaliteitsvormen minder betrouwbare informatie of gegevens beschikbaar zijn, zal de beeldvorming (informatie-inwinning, scanning en analyse) verbeterd worden.

➤ **Doelstelling 8: een afstemming van de opleiding**

Rekening houdend met de uitgewerkte en de goedgekeurde programma's en de lopende projecten zoals de lerende organisatie, zullen de diverse opleidingen worden geënt op de nieuwe en aangepaste procedures. In alle opleidingstrajecten zal aandacht worden geschonken aan het slachtoffer en zeker aan het eerste onthaal en de opvang van minderjarige en kwetsbare slachtoffers en de eventuele doorverwijzing naar de gespecialiseerde hulpverleningsdiensten. De opleiding zal ook dieper ingaan op de strijd tegen racisme en stereotypen. Zij zal ook meer sensibiliseren voor en meer informatie verschaffen over de interculturaliteit van onze bevolking.

Draaiboeken

➤ **Doelstelling: (geactualiseerde) draaiboeken verspreiden**

Voor de misdrijven die de fysieke integriteit van personen ernstig aantasten zal de federale gerechtelijke politie, in overleg en samenwerking met de lokale politie en het College van Procureurs-generaal, de actuele richtlijnen en draaiboeken evalueren, zo nodig aanpassen en waar ze nog ontbreken, nieuwe opstellen. Deze richtlijnen en draaiboeken zullen binnen de politie worden verspreid en onderwezen. Doelstelling is

om de kwaliteit van de opsporings- en de gerechtelijke onderzoeken te verbeteren, rekening houdend met de aanbevelingen van de controle- en inspectiediensten.

Projecten

De prioritaire criminaliteitsfenomenen met een georganiseerd karakter en inzake terrorisme, extremisme en radicalisering vereisen op het arrondissementele niveau een projectmatige aanpak.

➤ **Doelstelling 1: daders of dadergroepen identificeren**

Het streefdoel is een maximaal aantal daders of dadergroepen te identificeren en een kwalitatieve bewijsgaring met het oog op de vervolging en de bestraffing. Daarbij is het belangrijk oog te hebben voor de problematiek van de georganiseerde daders, waaronder rondtrekkende en grensoverschrijdende dadergroepen, met bijzondere aandacht voor de samenwerking met de thuisarrondissementen, de aanpak van helingproblematiek, de samenwerking met andere betrokken diensten en de recuperatie van het illegaal verworven vermogen.

➤ **Doelstelling 2: een projectmatige aanpak**

Het aantal projecten per gerechtelijk arrondissement is afhankelijk van de beeldvorming op dit niveau, de aard en de inhoud van het programma en van de mogelijkheden van de gedeconcentreerde federale gerechtelijke politie. Het aantal, de aard en de inhoud van de projecten worden goedgekeurd door de directeur-generaal van de federale gerechtelijke politie. De bijhorende actieplannen worden regelmatig, minimaal tweejaarlijks, geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

De projecten zullen worden opgemaakt en uitgevoerd in samenwerking met alle betrokken partners, inclusief de lokale politie en de gedeconcentreerde entiteiten van de Algemene directie bestuurlijke politie (DGA). De programmawerking dient hierbij als leidraad. Deze projecten houden rekening met de risico- en kwetsbaarheidsanalyse uit het NPVB 2011, in het bijzonder met de vastgestelde transversale tendensen, waaronder het gebruik van ICT als middel om de criminaliteit te plegen en het witwassen, alsook met de recuperatie van illegaal verworven vermogens.

2.2 Kwaliteitsvolle steunverlening en een optimale geïntegreerde werking

De volgende doelstellingen worden door de federale politie vooropgesteld op het vlak van (gespecialiseerde) steun en geïntegreerde werking:

➤ **Doelstelling 1: een kwalitatieve steun**

Het streven naar een aanvaardbaar kwaliteitsniveau en naar kwaliteitsbetrouwbaarheid betreffende de (gespecialiseerde) steun, zowel op het operationele als op het niet-operationele vlak.

Bij de ontwikkeling van de steun zal er gewaakt worden over het perspectief van de klant en de afstemming en integratie van het volledige steunaanbod van de federale politie. Verder, om haar steunaanbod beter kenbaar te maken, lanceert de federale politie een catalogus van producten en diensten. Voor al deze producten of diensten wordt beschreven wat ze inhouden, voor wie ze bestemd zijn, hoe en waar men deze kan aanvragen en met welke voorwaarden de aanvraag gepaard gaat. Daarbij wordt gezorgd voor de gebruiksvriendelijkheid van de consultatiemogelijkheden van het aanbod.

Deze lancering zal progressief verlopen. In een eerste fase wordt het steunaanbod van de gedeconcentreerde diensten, meer bepaald de wegpolie, de spoorwegpolitie, de luchtvaartpolitie en de scheepvaartpolitie, de communicatie- en informatiecentra (CIC), de interventiekorpsen (CIK) en de centrale diensten van de federale gerechtelijke politie

beschikbaar gemaakt. In een tweede fase volgt het aanbod van de steundiensten waaronder de gespecialiseerde interventie, de politie te paard, de hondensteun, de luchtsteun en de speciale eenheden.

Parallel hiermee loopt een gelijkaardig initiatief voor het ondersteunende aanbod op het vlak van het personeel, de logistiek (meer bepaald het ontwikkelen van een supply chain management en van raamcontracten), de ICT en de financiën (zie prioritaire strategische programma's).

Bij de ontwikkeling wordt gewaakt over het perspectief van de klant en de gebruiksvriendelijkheid van de site(s) waarop het steunaanbod consulteerbaar is.

➤ **Doelstelling 2: een gewaarborgde versterkte reserve**

Ter ondersteuning van de lokale politie, een kwalitatief en kwantitatief steunaanbod betreffende de inzet van het CIK en de bijzondere middelen en teams verzekeren en optimaliseren. Daarbij zal er ook rekening gehouden worden met de resultaten van de werkgroep die zich buigt over de voorstellen tot herwerking van de MFO2³⁹ en met de noodzaak tot bewaking van een evenwichtige inzet van HyCap⁴⁰ en het CIK op het vlak van openbare ordehandhaving.

➤ **Doelstelling 3: een geoptimaliseerde inzet van reserves**

Naast de klassieke rol door de CIK's van ondersteuning van de lokale politie, de capaciteit van de samengestelde versterkte reserve (FERES) om in alle omstandigheden op onverwachte en onvoorziene buitengewone crisissituaties - in het bijzonder in de grootsteden en hun probleemwijken - adequaat te reageren, behouden en indien mogelijk laten toenemen.

➤ **Doelstelling 4: een optimale geïntegreerde werking**

Een optimale geïntegreerde werking betrachten door nog meer afstemming en samenwerking waarbij alle leidinggevenden van de federale politie permanent aandacht hebben voor het feit dat partners, intern en extern de politie onmisbare schakels zijn.

De bestuurlijke directeurs-coördinator (DirCo) zullen faciliterend en coördinerend optreden. Zij zijn sleutelfiguren die participatie en betrokkenheid vanuit de gedeconcentreerde entiteiten op het terrein kunnen waarmaken. Zij dienen de samenwerking tussen de lokale politie en alle gedeconcentreerde entiteiten te stimuleren en te ondersteunen.

2.3 Internationale politiesamenwerking

Omwille van het toegenomen belang, maar ook om de mogelijkheden en initiatieven tot internationale politiesamenwerking nog beter aan te wenden en op elkaar af te stemmen, worden volgende doelstellingen vooropgesteld.

➤ **Doelstelling 1: medewerkers en middelen meer doelgericht inzetten**

Het beleid op het vlak van de internationale politiesamenwerking steunen op een meer doorgedreven analyse en exploitatie van de bestaande beeldvorming over de internationale veiligheidssituatie. Op die manier komen tot een meer doelgerichte inzet van de medewerkers en de middelen (vb. in internationale missies, afsluiten van akkoorden, deelname aan projecten).

³⁹ Omzendbrief MFO 2 van 29 mei 2007 (B. S. 4 juli 2007) betreffende het solidariteitsmechanisme tussen de politiezones inzake versterkingen voor opdrachten van bestuurlijke politie

⁴⁰ De gehypothekeerde capaciteit van de politiezones

Door een voor de politie centrale opvolging van de initiatieven op het gebied van internationale samenwerking (Memorandum of Understanding, akkoorden, en andere) garant staan voor een gestroomlijnde aanpak ervan.

➤ **Doelstelling 2: de samenwerking met buurlanden en grensregio's verder intensifiëren**

De samenwerking op het regionale niveau (vb. Benelux, Maas/Rijn, Scheldemond, Rijsel/Kortrijk/Doornik) met de buurlanden verder uitbouwen en blijven benutten als een proeftuin voor de grensoverschrijdende samenwerking. Dit moet gebeuren via strategische overlegmomenten en geactualiseerde actieplannen.

➤ **Doelstelling 3: aansluiten bij de Europese besluitvorming en werking van de Europese en internationale agentschappen, instellingen en organisaties**

De Europese besluitvorming beleidsmatig ondersteunen door de voorbereiding en de deelname aan de verschillende Europese werkgroepen, agentschappen en organisaties. Gelet op het meer en meer dwingend karakter ervan en de vraag tot onmiddellijke implementatie op het nationale niveau, dient de politie hierop snel en flexibel te kunnen inspelen, ook naar de haar ter beschikking gestelde middelen toe. Door de toename de voorbije jaren van initiatieven en de uitbreiding van het aantal platformen en werkgroepen op Europees niveau, zal de politie hierop haar inzet moeten versterken, wil ze haar voorbeeldfunctie blijven uitoefenen. Op die manier kan ze haar relaties met de Europese agentschappen en instellingen kwalitatief blijven onderhouden en ook zorgen voor een betere opvolging en aanwending van de mogelijkheden ervan met het oog op een betekenisvolle bijdrage voor onze nationale werking. Idem voor de internationale organisaties (vb. Interpol) met het oog op optimale integratie van de aangeleverde producten en diensten in de nationale politiewerkprocessen.

➤ **Doelstelling 4: de samenwerkingsmogelijkheden optimaliseren**

De bestaande mogelijkheden tot internationale politiesamenwerking optimaliseren en beter integreren in de dagelijkse werking. Dit zal gebeuren door zowel het voortzetten van de lopende projecten (vb. Vademecum Euregio) als door een aanhoudende sensibilisering van de medewerkers. Een bijzondere aandacht moet daarbij gaan naar de mogelijkheden en de werkwijze voor internationale politie-informatie-uitwisseling (kanaalkeuzemodel) en naar de nieuwe evoluties (vb. Prüm, SIENA, nieuwe Europese strategie, Zweeds Kaderbesluit).

➤ **Doelstelling 5: een aangepaste regelgeving**

De regelgeving betreffende de verbindingsofficieren in het buitenland aanpassen en het netwerk optimaliseren. De resultaten van de evaluatieoefening rond de organisatie en het beheer van de verbindingsofficieren zal hiervoor als basis dienen. Daarnaast dient de federale politie de aanpassing van de Belgische regelgeving aan de Europese besluitvorming (bijvoorbeeld het Zweeds Kaderbesluit) voor te bereiden.

➤ **Doelstelling 6: Een gerichte bijdrage aan het Belgische buitenlandbeleid in de veiligheidssector**

In het raam van het Belgische buitenlandbeleid in de veiligheidssector en het Gemeenschappelijke veiligheids- en defensiebeleid (GVDB), de voorkeur geven aan initiatieven, projecten en dossiers die een operationele meerwaarde hebben voor de eigen nationale veiligheid in het algemeen en de eigen werking in het bijzonder. De federale politie zal zich daarbij richten op de voor haar prioritaire landen en regio's. Tegen eind 2013 moet tevens een meer coherent personeelsbeleid ontwikkeld en toegepast worden voor de medewerkers die deelnemen aan internationale missies. Dit dient te gebeuren op het vlak van statuut, vorming, selectie en reïntegratie.

➤ **Doelstelling 7: bijdragen aan een geïntegreerd grenstoezicht aan de buitengrenzen**

Implementeren van de vereiste voorschriften van de Europese Unie (VIS⁴¹ in het bijzonder) in de dagelijkse politiewerking aan de grensdoorlaatposten. Hierbij gelden als randvoorwaarden onder meer de nodige ondersteuning qua kennis en IT, het integreren van de EU-grenswachtopleidingsprogramma's in het nationale opleidingsplan, het nemen van initiatieven voor de uitwerking van e-Borders (o.a. de toepassing van biometrie, paspoortlezers, enzovoort), de optimalisatie van de werkprocessen en de ICT om de administratieve werklast te verminderen en de synergie en samenwerking tussen partners.

Door op basis van het principe van de IGPZ en in het raam van het prioritaire strategische programma ICT, de noodzakelijke en accurate informatie ter beschikking stellen van de grenseenheden.

Door in overleg met alle andere betrokken actoren de aanbevelingen van de Schengen-evaluatiecommissie met betrekking tot de lucht-, land- en zee grenzen uit te werken en te realiseren.

Door te blijven meewerken aan de ontwikkeling, het management en de uitvoering van de operaties georganiseerd in het kader van het Europese agentschap FRONTEX. De federale politie zal een voldoende opleidingsniveau en een gepaste capaciteit behouden om deel te nemen aan de 'RABIT'S-operaties'⁴² en de 'Joint Operations'.

➤ **Doelstelling 8: een optimaal gebruik van internationale en Europese fondsen**

Het opvolgen en aanboren van de mogelijkheden van de bestaande internationale en Europese financieringsfondsen, daarbij rekening gehouden met de aanpak binnen de drie strategische programma's (zie punt 3). Dit betekent onder meer dat de aspecten van pre- en cofinanciering en de werklast voor de afhandeling van dergelijke dossiers van bij aanvang in rekening dienen te worden gebracht.

⁴¹ VIS: Visum Information System

⁴² RABIT's : Rapid Borders Intervention Team's

3. Organisatorische strategie

Om optimaal bij te dragen tot een veilige(re) en leefbare samenleving, dient de federale politie haar bedrijfsvoering op punt te stellen. Daarbij zal er aan drie transversale domeinen voor de politie, die alom erkend worden als hoekstenen voor een moderne politieorganisatie, een prioritaire aandacht geschonken worden. Het betreft (1) de human resources, (2) de informatie en de ICT en (3) de financiën. Voor deze thema's worden specifieke strategische programma's uitgewerkt.

Een verschil maken tussen de stand van zaken begin 2012 en eind 2015 voor deze transversale domeinen zal een consequente en doorgedreven inspanning vergen. Daarom zal er voor elk van deze domeinen een programmastructuur en -werking in plaatsgesteld worden. De rol en taak van de diverse betrokken actoren, de programmawerking en de rol van de programmamanagers zullen in partnerschap worden vastgelegd. Het is belangrijk om hierbij een eenvormige methodologie en terminologie vast te leggen.

Naast de prioritaire strategische programma's zijn er nog enkele belangrijke aandachtspunten. Het betreft in eerste instantie het continu verbeteren. Dit is een permanente uitdaging, vooral binnen de bevoegdheidssfeer en onder de verantwoordelijkheid van de betrokken leidinggevenden, in het bijzonder de mandaathouders. Zij dienen daartoe de nodige initiatieven te nemen. Alle leidinggevenden zullen permanent toezien op de correcte uitvoering van de basisprocessen, de procedures en de richtlijnen. Daadwerkelijke opvolging van het terreinwerk staat daarbij voorop. In voorkomend geval zullen de gepaste maatregelen worden genomen voor de bijsturing.

Op het vlak van innovatie en nieuwe technologieën voor de politie zal de federale politie een strategie uitwerken en implementeren, inclusief het oprichten van een Centrex 'Innovatie en Nieuwe Technologie'.

In het raam van het duurzaam ondernemen en om als overheidsdienst vanuit een voorbeeldfunctie de activiteiten en de processen ecologisch verantwoord te laten verlopen, zal de federale politie (1) de bestaande inspanningen op het gebied van verbruik (energie, water) integraal en geïntegreerd voortzetten, (2) nieuwe initiatieven nemen betreffende afvalstoffenbeheer, duurzame aankopen en mobiliteit en (3) haar leidinggevenden en medewerkers verder stimuleren en sensibiliseren voor het duurzaam ondernemen.

Binnen de termijn van dit NVP zal de federale politie een (groot) deel van haar centrale entiteiten in Brussel onderbrengen in het nieuwe complex van het rijksadministratief centrum (RAC) in de binnenstad van Brussel, wat op gebied van de verplaatsingen en het woon-werkverkeer met het openbaar vervoer een duidelijk ecologisch effect zal hebben.

Tenslotte heeft de federale politie op het vlak van de interne en externe communicatie al heel wat geïnvesteerd. Ze onderschrijft hiermee het belang van de communicatie in onze zeer snel evoluerende informatiemaatschappij en de vele uitdagingen (bv. gebruik van sociale media, ...) die hiermee gepaard gaan.

In deze context is ook een globaal communicatiebeleid uitgeschreven voor de federale politie. Ook worden tal van initiatieven uitgewerkt om de politiezones en de federale politie-entiteiten te ondersteunen bij een performante communicatie met de belanghebbenden (burgers, samenleving, overheden, de medewerkers, de partners, ...). De omkadering en de ondersteuning die voorzien zijn op het vlak van de communicatie, zullen verder uitgewerkt (verdiept, verbreed, vernieuwd) worden. Zo zal er een centraal aanbod van gemakkelijk toegankelijke communicatieondersteuning uitgewerkt worden (interne en externe communicatie, rekrutering, enz).

Met het oog op meer doeltreffendheid, vereenvoudiging en betere coördinatie, zullen de interne structuren van de verschillende directies-generaal geoptimaliseerd worden.

Uiteindelijk dient ook verwezen naar de middelen waarover de federale politie dient te beschikken om haar opdrachten en doelstellingen te kunnen realiseren. Het betreft de jaarlijkse financiële middelen op basis van een budget waarin voorzien wordt door de algemene uitgavenbegroting van de federale overheid⁴³ en de personele middelen waarvan een overzicht hieronder.

Tabel: Personele middelen (toestand 31-12-2011)⁴⁴

		Individuele medewerkers (6)		Gepresteerde capaciteit (6)		PF 2TER (5)
		Aantal (1)	% (2)	FTE (3)	% (4)	
CG	ops	1 674	14%	1 644	14%	1 604
	CALog (7)	563	5%	515	4%	606
	totaal	2 237	18%	2 159	18%	2 210
DGA	ops	3 300	27%	3 240	27%	3 394
	CALog (7)	394	3%	370	3%	468
	totaal	3 694	30%	3 609	31%	3 862
DGJ	ops	3 561	29%	3 463	29%	3 611
	CALog (7)	696	6%	637	5%	757
	totaal	4 257	35%	4 100	35%	4 368
DGS	ops	530	4%	502	4%	362
	CALog (7)	1 544	13%	1 437	12%	1 956
	totaal	2 074	17%	1 939	16%	2 318
TOTAL fedpol		12 262	100%	11 807	100%	12 758

Legende

- (1) het absolute aantal individuele medewerkers per CG/DG en volgens kader
- (2) de verhouding absoluut aantal individuele medewerkers per CG/DG en volgens kader t.o.v. totaal absoluut aantal medewerkers van de federale politie
- (3) de gepresteerde capaciteit (FTE) per CG/DG en volgens kader, rekening houdend met de arbeidstijdorganisatie (vb haltijds, loopbaanonderbrekening, ...)
- (4) de verhouding gepresteerde capaciteit (FTE) per CG/DG en volgens kader, rekening houdend met de arbeidstijdorganisatie t.o.v. het totaal aan gepresteerde capaciteit (FTE) van de federale politie, rekening houdend met de arbeidstijdorganisatie
- (5) de personeelsformatie 2ter
- (6) inclusief gedetacheerden « in » van de algemene personeelsreserve; zijn niet inbegrepen: de leden van DG SAT Binnenlandse zaken en Justitie, het onderhoudspersoneel, de aspiranten, het personeel buiten budget (sociale dienst, horecadienst, het Vast Comité P, ...), de gedetacheerden naar de lokale politie GPI 39, de AIG en het SSGPI
- (7) CALog: statutaire en contractuele medewerkers van het administratief en logistiek kader

⁴³ Algemene uitgavenbegroting, Sectie 17- Federale politie en geïntegreerde werking

⁴⁴ DGS, Tussentijds (ontwerp)rapport PERSEPOLIS, januari 2012

3.1. Strategisch programma 'Een modern HR- beleid'

De politie wordt geconfronteerd met talrijke uitdagingen in het domein van de human resources, die de komende jaren een bijzonder en vernieuwend engagement vereisen. In het kader van haar verantwoordelijkheid op het vlak van de geïntegreerde werking heeft de federale politie bijgevolg ervoor gekozen om te streven naar een moderne, transparante en flexibele visie op het humanresourcesmanagement.

Doelstelling

Naast de nodige wijzigingen van de huidige systemen en procedures, de innovatieplannen voor het beheer van de human resources en van de organisatie uitvoeren.

Aanpak

Eenzijds zal de federale politie projecten opstarten waarvan de doelstellingen moeten beantwoorden aan de toekomstige uitdagingen in dat domein. Het betreft onder andere:

- het hoofd bieden aan de massale pensioenstellingen;
- de nieuwe generaties medewerkers opvangen en integreren;
- de nodige competenties ontwikkelen op alle niveaus (individueel, collectief/leidinggevend en organisatorisch);
- ervoor zorgen dat kennis wordt gedeeld, overgedragen en ontwikkeld;
- alle medewerkers en kaderleden motiverende en valoriserende loopbaanperspectieven bieden, waarbij de 'job rotation' tussen de korpsen, diensten en niveaus van de politie wordt gestimuleerd.

Anderzijds moeten de huidige systemen en procedures ook evolueren en verbeteren. Het is dus belangrijk om acties op korte termijn voor te stellen op basis van de voortdurende inzameling en analyse van de behoeften. Die acties kunnen ofwel in het verlengde van de doelstellingen van het NVP 2008-2011 liggen, ofwel worden beschouwd als 'quick wins' van de projecten in ontwikkeling. Om die acties op korte of middellange termijn af te stemmen op de langetermijndoelstellingen op, zal de programma manager een overzicht van alle initiatieven bijhouden.

➤ Project "Persepolis"

De federale politie zal ten laatste vóór 31 december 2012 een permanent instrument uitwerken om de evolutie van die populatie op te volgen om het beheer te ondersteunen. Deze invoering is gebaseerd op een studie van de politiepopulatie uit 2011.

De ambitie bestaat erin op basis van dit instrument en de budgettaire mogelijkheden, zo nauwkeurig mogelijk te bepalen welke de kwantitatieve en kwalitatieve behoeften inzake de jaarlijkse aanwerving zijn.

➤ Project 'De politie, een lerende organisatie'

Het project 'De politie, een lerende organisatie' wordt verder uitgevoerd op basis van een goedgekeurd projectplan en een projectstructuur.⁴⁵

Het project beoogt van de politieorganisatie een lerende organisatie te maken door:

⁴⁵ Goedkeuring begeleidingscomité te Brussel op 05 maart 2010

1. de opleiding te hervormen;
2. de visie en processen van het HR-beleid te wijzigen, opdat de beoogde cultuurwijziging die met de hervorming van de opleiding wordt beoogd, ten volle ingang zou kunnen vinden.

Dit project omvat de volgende deelprojecten:

- het ontwikkelen van een vernieuwde politieopleiding;
- het oprichten van een 'Huis' voor politieleiderschap;
- het ontwikkelen van een nieuw HR-beleid.

➤ **Project 'Aantrekkelijke loopbaan voor alle talenten'**

Met dit project zal aandacht worden besteed aan de volgende aspecten: de noodzakelijke competenties voor de organisatie, het loopbaanbeheer en -ontwikkeling met de valorisatie van de expertisefuncties, de evolutie van een 'functie' (met functiebeschrijvingen, functieprofielen, enz. gekoppeld aan een personeelsformatie) naar het concept van een 'rol' (een mix van functie- en aanvullende, behoeftegebonden activiteiten die niet noodzakelijk rechtstreeks aan de personeelsformatie zijn gekoppeld) en tenslotte de functionele verloning (hetzij een verloning volgens een weging op basis van enerzijds een organisatiegebonden functie en anderzijds het concept 'rol').

➤ **Project 'Heroriëntering van de HR-diensten'**

Dit project omvat de optimalisering van het administratieve beheer en de ontwikkeling van de directies van de human resources tot transversale dienstencentra die hulp bieden aan alle medewerkers (individueel of collectief) op het vlak van:

- de loopbaanbegeleiding/-ontwikkeling;
- de evaluatie/competentieontwikkeling (assessment/development centers);
- het kennisbeheer/de kennisontwikkeling;
- de andere facetten van humanresourcesmanagement.

➤ **Continue verbetering van de werking**

Dit luik betreft de initiatieven die op kortere termijn dan de bovenvermelde innovatieprojecten worden genomen, maar die nodig zijn om de huidige werking te verbeteren of te optimaliseren. De manager van het globale programma moet die acties superviseren om de coherentie van de verbetering met de doelstellingen van de innovatieprojecten te garanderen. Het gaat om de volgende thema's:

- de organisatie van het werk;
- de opleidingsprogramma's;
- de statutaire aanpassingen (vooral een vereenvoudiging, versoepeling en optimalisering van de evaluatieprocedure en van het tuchtstatuut);
- de duurzame ontwikkeling.

3.2. Strategisch programma 'Informatie en ICT' (Politie 3.0)

Om tot een effectievere en efficiëntere werking en een optimale ondersteuning van de overheden (beleidsmakers) en de politiemedewerkers te komen, is een modern, performant en aan de behoeften aangepast informatiesysteem onontbeerlijk. De praktijk toont aan dat er op dit vlak nood is aan een grondige herziening, bijsturing en dus een vernieuwing van de systemen en toepassingen. Omdat informatie en de ICT-tools onontbeerlijk zijn voor goed politiewerk is dit een topprioriteit.

Doelstelling

Om het totale informatiebeheer binnen de politie aan te passen aan de snel evoluerende informatiemaatschappij:

- het informatiebeheer doorheen alle politionele en beheersprocessen evalueren en zonodig aanpassen;
- de nieuwe en de moderne informatiesystemen implementeren om tot een effectievere en efficiëntere werking en een optimale ondersteuning van de overheden en de politiemedewerkers te komen;
- de bestaande informatieprocessen en informaticasystemen onderhouden en zo mogelijk afbouwen tot een politiekritisch niveau.

Aanpak

Met het oog op een analyse van de actuele toestand wordt een externe audit uitgevoerd. Het betreft een doorgedreven evaluatie van de situatie 'as is' met betrekking tot het actuele informatiebeheer door alle politionele en beheersprocessen heen. Deze audit moet resulteren in aanbevelingen, een stappenplan (deelprojecten en timing) en een budgetteringsplan om te komen tot een ideale 'to be' situatie.

Het resultaat van deze audit moet afgeleverd worden voor eind juni 2012. De financiële middelen nodig voor deze studie worden geraamd op 200.000 euro.

Vergelijkbare initiatieven en programma's bij andere overheidsdiensten en buitenlandse politiediensten dienen eveneens als inspiratiebron.

Er zal in deze context gezorgd worden voor een duidelijke toekomstgerichte langetermijnvisie op het informatiebeheer en het gebruik van nieuwe en moderne informatiesystemen. Deze visie zal zich onder meer inspireren op de resultaten en de aanbevelingen van de externe audit en het al bestaande ICT-masterplan. Dit masterplan biedt op het vlak van 20 strategische domeinen een kader zodat er enerzijds duidelijk rekening wordt gehouden met de diversiteit van de politieorganisatie en anderzijds een globale en gestructureerde aanpak kan gebeuren, waardoor de (schaarse) middelen en de (brede) inspanningen vooraf op elkaar afgestemd worden en er synergieën kunnen ontstaan. Deze visie moet op korte termijn door alle betrokken instanties worden goedgekeurd en vervolgens gerealiseerd.

Alle bestaande gerelateerde projecten (bijvoorbeeld InfoSec- security on information) en alle nog op te starten projecten (zie de resultaten van de uit te voeren audit) worden samengevoegd onder dit prioritaire strategische programma.

Er zullen met het oog op de noodzakelijke vernieuwing, keuzes worden gemaakt en beslissingen worden genomen over het onderhoud en de afbouw van de bestaande systemen en projecten tot op een politiekritisch niveau. Uiteraard moeten daarbij de bestaande systemen (bv. de ontwikkelingsstandaarden) voortdurend aan herziening en aan de wettelijke of technische noodzakelijke verbetering onderworpen worden. Op deze wijze wordt de operationele werking tijdens de overgangperiode gegarandeerd. De daarbij vrijgekomen middelen worden in de realisatie van dit programma geïnvesteerd.

Belangrijke principes voor de initiatieven binnen dit programma zijn:

- openheid en transparantie;
- afstemming op de Europese en internationale evolutie met betrekking tot het informatiebeheer en de beschikbaarheid van informatie (publieke en zo mogelijk private informatiebronnen);
- eenmalige vassing;
- modulair;
- evolutief;
- geïntegreerd⁴⁶ ;
- mobiel;
- procesondersteunend en informatiegestuurd;
- op maat van de eindgebruiker;
- gemoduleerde veiligheidsgaranties (risicoanalyse van de functionele informatie om te kunnen bepalen aan welke veiligheidsgraad deze moet beantwoorden);
- geconnecteerd met andere publieke, in casu justitie, en zo mogelijk private databanken.

In een beginfase kan er naar afstemming worden gezocht met de buitenlandse politiediensten om een functioneel en een financieel schaalvoordeel te verkrijgen.

Het zal belangrijk zijn om het vooropgestelde budgetteringsplan door de overheid te laten goedkeuren. Studies in Zweden en bij de Metropolitan Police (Londen) wijzen op een te verwachten, minimale investering van 150 miljoen euro, gespreid over de looptijd van dit NVP. Zowel de studie als de projecten die eruit voortvloeien, zullen de optimalisatie van de belangrijkste operationele en niet-operationele processen voor ogen houden. Er wordt steeds vertrokken vanuit de behoefte aan informatie en de optimalisatie van het proces, waarna wordt bekeken hoe beiden via ICT kunnen worden ondersteund.

De connectiviteit en de compatibiliteit van de verschillende processen en toepassingen dienen daarbij in het oog te worden gehouden.

Het beheer van de middelen en de doelstellingen, de zogenaamde ICT Governance, is hierbij de sleutel om tot identiek en eenduidig resultaat te komen.

Zowel voor het geheel van het programma als voor de projecten zelf zullen zo nodig voorstellen worden gedaan om de nieuwe werking wettelijk en reglementair te onderbouwen.

Op basis van een gemoduleerde risicoanalyse, vergen de beveiliging⁴⁷ van de informatie en de veiligheid en de continuïteit van de systemen permanente aandacht.

Met het oog op betrokkenheid en draagvlak voor dit programma binnen de politie, zal gestreefd worden naar enkele snelle en zichtbare realisaties. Het spreekt voor zich dat deze 'quick wins' binnen het programma en de scope van de projecten moeten passen.

3.3. Strategisch programma 'Financieel beleid en beheer'

Met de inwerkingtreding voor de federale politie van de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat en de invoering van een drievoudige algemene, budgettaire en analytische boekhouding in het raam van FEDCOM zal de federale politie een up-to-date beeld krijgen van haar financiële processen dat nog performanter is dan het vorige.

Doelstelling

Optimaal gebruik maken van de nieuwe instrumenten om een coherent, doeltreffend en efficiënt budgettair en financieel beleid te handhaven en te blijven ontwikkelen, door bij te dragen tot de verbetering van de planning, uitvoering en controle van de begroting en van de financiële verrichtingen.

⁴⁶ Dit moet vooral gerealiseerd worden door zich te baseren op het behoud of de invoering van veel meer identieke processen voor de twee politieniveaus, inclusief een integratie van bestuurlijke en gerechtelijke informatiehuishouding, en waarbij ook ruimte wordt gegeven voor een situationele benadering waar aangewezen en nodig

⁴⁷ Meer bepaald de betrouwbaarheid, integriteit en beschikbaarheid

Aanpak

De realisatie van de doelstelling van dit programma gebeurt onder andere via drie specifieke projecten. Binnen de zes maanden na goedkeuring van het NVP dient voor elk van deze projecten, een projectplan te worden opgesteld en goedgekeurd.

➤ **Project 'Verbetering van de planning van de budgettaire middelen'**

De begroting, als instrument om de middelen te plannen en aan te wenden, is een van de referentiepunten voor de ontwikkeling van het beleid. De combinatie van een goed uitgewerkte planning en een follow-up van de begroting moet, wat de eerste betreft, toelaten, om de behoeften te klasseren volgens de prioriteiten om de strategische keuzes te vergemakkelijken en, wat de tweede betreft, om de toekenning van de middelen aan de activiteiten te beheersen.

Dit project, onder de verantwoordelijkheid van de kredietintegrator, heeft als doelstelling:

- de bepaling van de budgettaire behoeften en de verdeling van de middelen (kredieten) nog te verbeteren;
- de bepaling van de prioriteiten onder de geformuleerde behoeften te vergemakkelijken en op die manier eventuele arbitrages toe te laten;
- de verantwoording van die behoeften ten aanzien van de overheden en partners te ondersteunen;
- de eventuele herbestemming van de middelen afhankelijk van de omstandigheden te vergemakkelijken.

➤ **Project 'Evolueren naar een integrale beheersing van de financiële processen'**

De federale politie wil beantwoorden aan de noodzaak om de interne beheersing van haar werking op financieel vlak te versterken, zoals uitgedrukt door het Rekenhof en de regering naar aanleiding van de inwerkingtreding van de wet van 22 mei 2003, op basis van de principes bepaald in de CP3.

Dit project, dat onder verantwoordelijkheid van een financieel controleur valt, heeft als doelstelling:

- beter te communiceren en te informeren over de culturele en organisatorische aspecten in verband met het financiële beheer en de controle ervan;
- een identificatie-, analyse-, evaluatie- en beheerssysteem van de financiële risico's in te voeren;
- de preventieve (opleiding, scheiding van de functies, ...), detecterende (administratieve controles, ...) en correctieve (procedurewijzigingen, ...) maatregelen van het financiële systeem in ruime zin te versterken;
- de kwaliteit van het systeem van procesbeheersing op te volgen door permanente (verbetering van de processen (optimalisering, ...) of gerichte (audits, certificeringen, ...) activiteiten in te voeren.

➤ **Project 'De toegang tot de beheersinformatie versterken'**

De nieuwe instrumenten ter beschikking gesteld door de invoering van een drievoudige boekhouding moeten de beheersinformatie ten behoeve van de verantwoordelijken van de organisatie versterken om de strategische keuzes te evalueren en de besluitvorming te vergemakkelijken.

Dit project zal ook onrechtstreeks bijdragen tot de integrale beheersing van de financiële processen.

De federale politie wil op die manier haar verplichting nakomen om op een transparante manier rekenschap af te leggen van haar activiteit.

Dit project, dat onder de verantwoordelijkheid van een analytisch controleur valt, heeft als doelstelling:

- de analytische boekhouding per kostencentrum ingevoerd in het raam van FEDCOM aan te vullen met een transversale analytische boekhouding gebaseerd op de prestaties van het personeel en gericht op de processen, projecten, onderzoeken en verrichtingen die een gezamenlijke activiteit van meerdere kostencentra inhouden;
- op basis van de invoering van de drievoudige boekhouding (FEDCOM) de financiële en budgettaire informatie-instrumenten bestemd voor de overheden, de interne en externe klanten en de partners aan te passen.

4. Beleidscyclus: opvolging en evaluatie

Op het vlak van de implementatie van de beleidscyclus dient de federale politie de ingeslagen weg verder te bewandelen.

Voor de afstemming tussen de beide niveaus van de politie en voor de coördinatie van de uitvoering van de programmawerking (art. 95 WGP) heeft de DirCo, in samenspraak met de gerechtelijke directeur (DirJud) een essentiële integrerende rol te vervullen. Zij zullen daartoe gezamenlijke initiatieven nemen.

Elke DirCo zal bij de periodieke rapportering over de uitvoering van de opdrachtbrief bijzondere aandacht schenken aan de initiatieven in dit verband.

Om de uitvoering van dit NVP en (de afstemming met) de zonale veiligheidsplannen te faciliteren, zal - in voorkomend geval en naargelang de behoeften - ook de nodige methodologische ondersteuning aangeboden worden aan de entiteiten van de federale politie en aan de korpsen van de lokale politie. Dit komt aan bod in de onder punt 2.2. vermelde catalogus van producten en diensten.

De federale politie zal de nodige initiatieven nemen om haar beleid en strategie in te passen in een integrale en geïntegreerde politionele beleidscyclus. Daarbij zal ze zich inschrijven in de benadering van organisatiebeheersing zoals uiteengezet in de rondzendbrief CP 3.

De federale politie zal een eenvormig monitoringsysteem uitwerken en toepassen voor de opvolging en de evaluatie van de uitvoering van de opdrachten in het algemeen en het NVP in het bijzonder. De uitvoering van dit NVP wordt jaarlijks opgevolgd. Na de eerste twee uitvoeringsjaren van het NVP zal een tussentijdse evaluatie worden uitgevoerd.